

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Drava – Natura 2000, reka za prihodnost; Izboljšanje stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov rečnega in obrečnega pasu reke Drave, zaDravo

SREDIŠČE OB DRAVI

INTERPRETACIJSKI POLIGON 4

Projekt za izvedbo

november, 2022

**INTERPRETACIJSKI POLIGON
SREDIŠČE OB DRAVI (Središče ob Dravi)**

Lokacija:

k.o. Središče 338

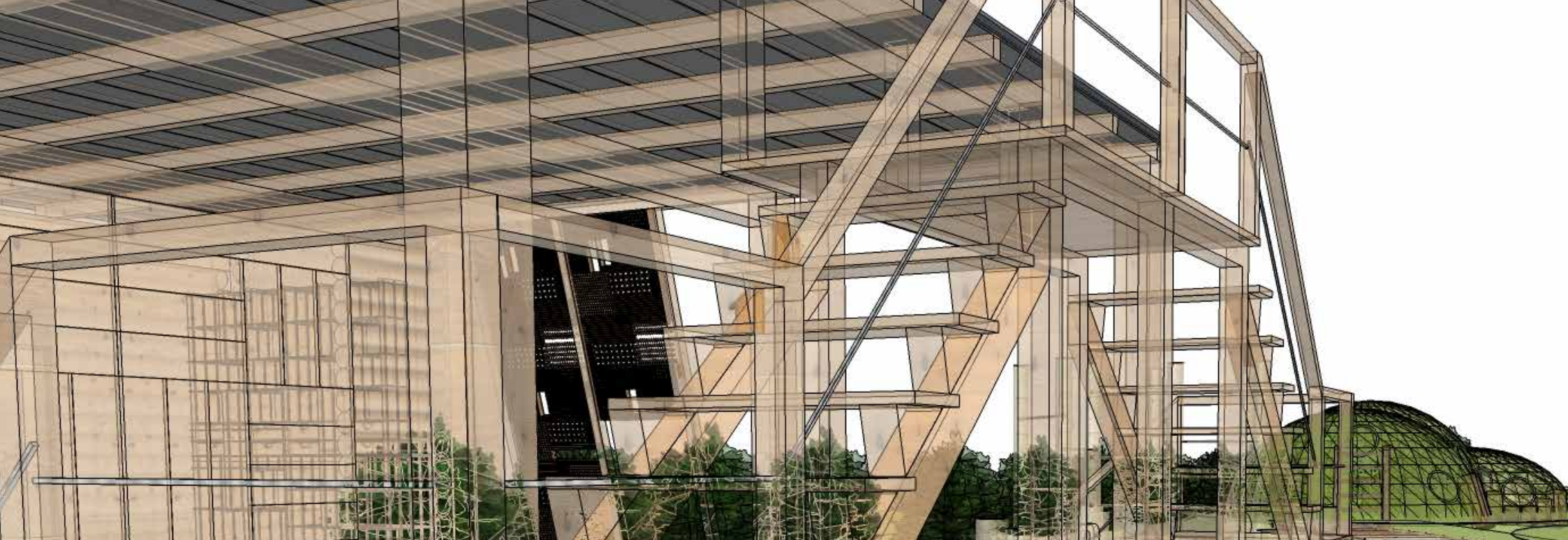
parc. št.:

2315 (Občina Središče)

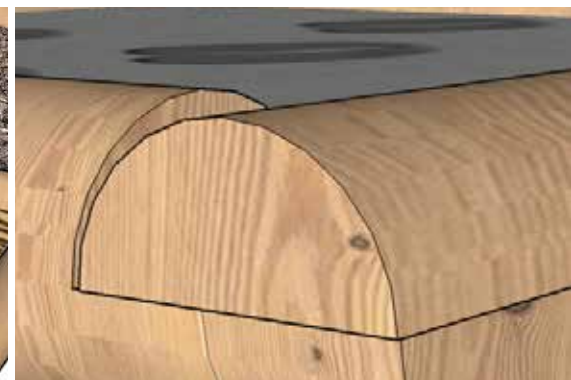
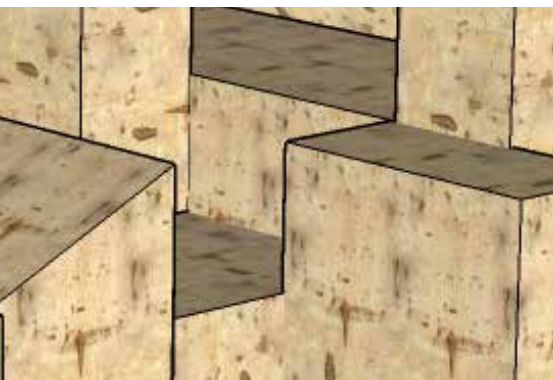

U3.2.1.
Ureditev interpretacijskega poligona
v Središču ob Dravi

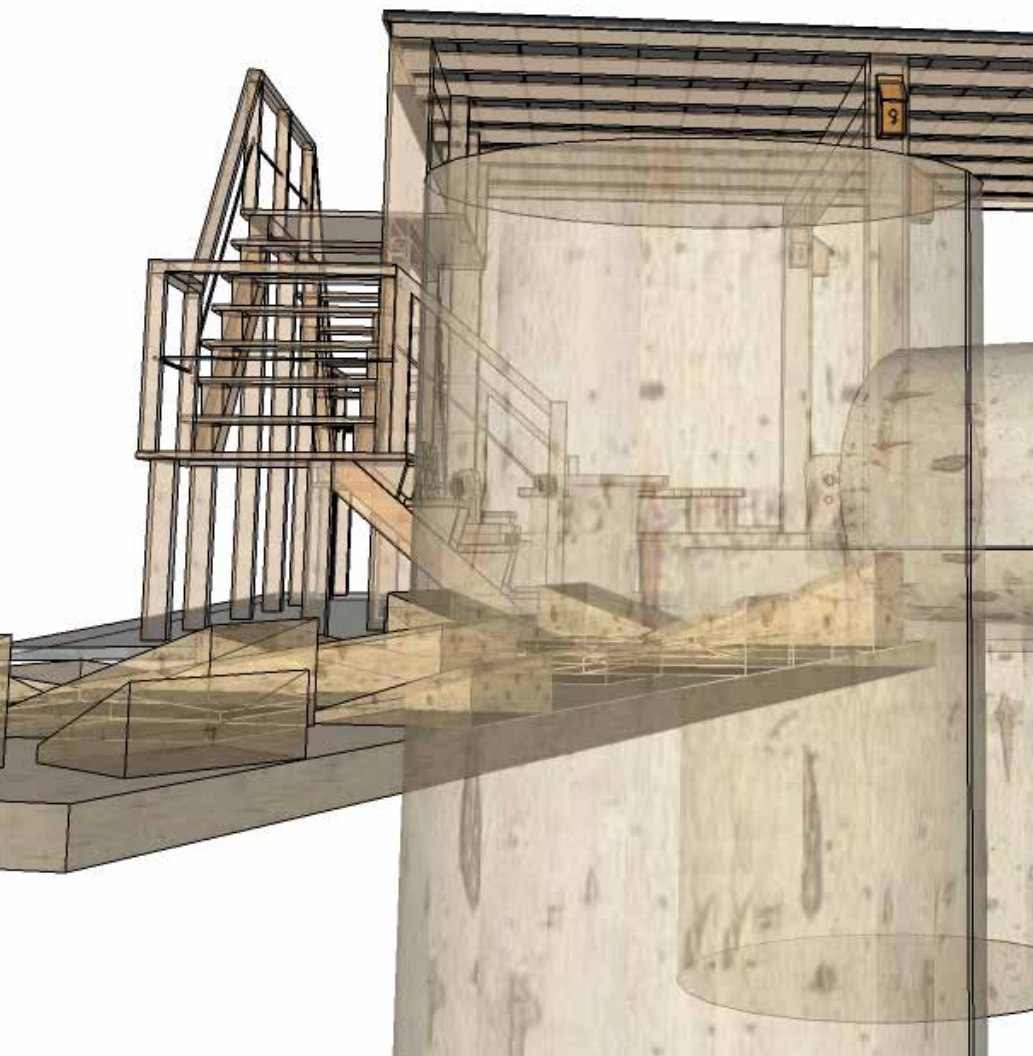
U3.2.1 Ureditev interpretacijskega poligona v Središču ob Dravi		
Prijavnica	ID projekt	oznaka elementov v ID projektu
1 x leseni osrednji objekt	leseni objekt	el.: 1.1
osnovne obveščevalne in interpretacijske table, izdelane in dizajnirane na inovativne načine	uvodna tabla	el.: 1.2
	interpretacijska tabla na temo gozda	el.: 2.2
	interpretacijske tablice: ptice	el.: 3.2.1
	interpretacijske table: gnezdilni materiali ptic	el.: 3.3.1
	interpretacijske table: hrček	el.: 4.1.1
	interpretacijske table: odtisi sledi	el.: 4.2.1
	interpretacijska tabla: čebele samotarke	el.: 4.3.1
	interpretacijska tabla: poplave	el.: 5.1.1
1 x zunanje interaktivne interpretacijske enote	interpretacija gozda	el.: 2.1
3 x zunanji gibalno – interpretativni elementi (interpretativna igrala)	hoja skozi silhuete	el.: 3.1
	ravnotežni poligon	el.: 3.2
	hoja bosih nog	el.: 3.3
3 x zunanji 3D modeli procesov, delovanja	hrčkov rov	el.: 4.1
	odtisi sledi karizmatičnih vrst	el.: 4.2
	gnezdilnice in hotel za žuželke	el.: 4.3
1 x maketa poplavnega območja	maketa območja	el.: 5.1
1 x zunanji elementi za počitek	miza in klopi	el.: 6.1
dodatne interpretacijske vsebine	3D model hrčka	el.: 7.1
	interpretacijska brošura o poligonu	el.: 8.1

UREDITEV INTERPRETACIJSKE TOČKE V OBČINI SREDIŠČE OB DRAVI

UREDITEV INTERPRETACIJSKE TOČKE V OBČINI SREDIŠČE OB DRAVI

Vsebina:

Ureditev interpretacijske točke v občini Središče ob Dravi	3
Točka 1 LESEN OSREDNJI OBJEKT	4
Element 1.1.	LESENI OBJEKT - NADSTREŠEK
Element 1.2.	UVODNA TABLA
Točka 2 ZUNANJA INTERAKTIVNA INTERPRETACIJSKA ENOTA	8
Element 2.1.	INTERPRETACIJA GOZDA
Element 2.2.	INTERPRETACIJSKA TABLA NA TEMO GOZDA
Točka 3 ZUNANJA INTERPRETATIVNA IGRALA	15
Element 3.1.	HOJA SKOZI SILHUETE
Element 3.2.	RAVNOTEŽNI POLIGON
Element 3.2.1.	INTERPRETACIJSKE TABLICE O PTICAH
Element 3.3.	HOJA BOSIH NOG
Element 3.3.1.	INTERPRETACIJSKE TABLE – GNEZDILNI MATERIALI PTIC
Točka 4 ZUNANJI 3D MODELI PROCESOV	42
Element 4.1.	HRČKOV ROV
Element 4.1.1.	INTERPRETACIJSKE TABLE – HRČEK
Element 4.2.	ODTISI
Element 4.2.1.	INTERPRETACIJSKE TABLE – ODTISI SLEDI
Element 4.3.	GNEZDILNICE in HOTEL ZA ŽUŽELKE
Element 4.3.1.	INTERPRETACIJSKA TABLA O ČEBELAH SAMOTARKAH
Točka 5 MAKETA POPLAVNEGA OBMOČJA	57
Element 5.1.	MAKETA OBMOČJA
Element 5.1.1.	INTERPRETACIJSKA TABLA – POPLAVE
Točka 6 MIZA in KLOP	61
Element 6.1.	MIZA in KLOP
Točka 7 DODATNE INTERPRETACIJSKE VSEBINE	65
Element 7.1.	3D - REPLIKA HRČKA

Točka 8 INTERPRETACIJSKA BROŠURA O POLIGONU

UREDITEV INTERPRETACIJSKE TOČKE V OBČINI SREDIŠČE OB DRAVI

- 1 lesen osrednji objekt
- 2 zunanja interaktivna interpretacijska enota
- 3 zunanja interpretativna igrala

- 4 zunanji 3d modeli procesov
- 5 maketa poplavnega območja
- 6 miza in klop

- 7 dodatne interpretacijske vsebine
- 8 wc

Točka 1

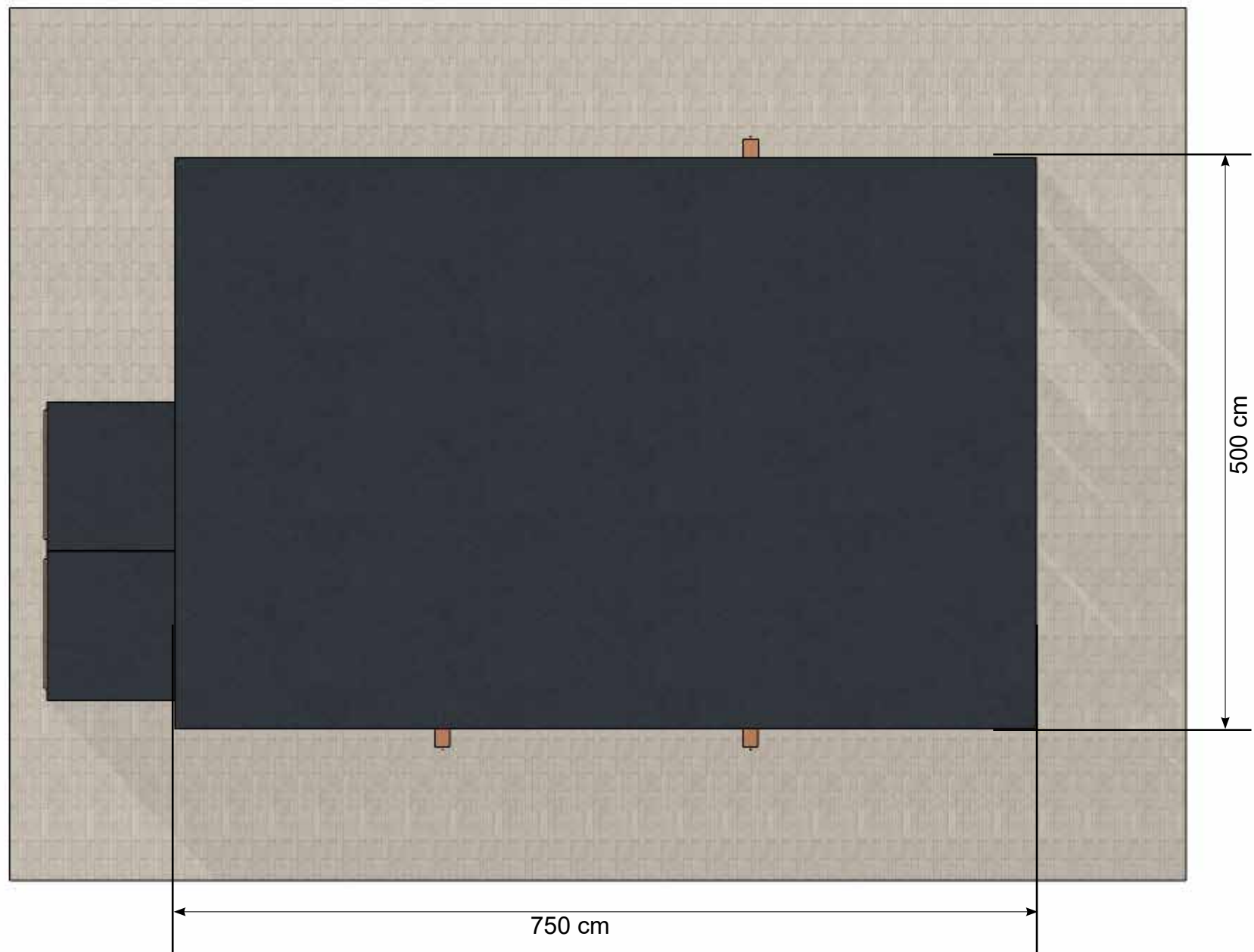
LESEN OSREDNJI OBJEKT

Element 1.1. – LESENI OBJEKT - NADSTREŠEK

Element 1.1. – LESENI OBJEKT - NADSTREŠEK

Element 1.2. – UVODNA TABLA

Tabla z osnovnimi informacijami izkaže obiskovalcu vsebino, vodi obiskovalca od animacije do animacije, pojasni in usmeri v smislu piktogramov za varno uporabo območja.

Dimenzija table:
40 x 170 cm

Točka 2

ZUNANJA INTERAKTIVNA INTERPRETACIJSKA ENOTA

Element 2.1. – INTERPRETACIJA GOZDA

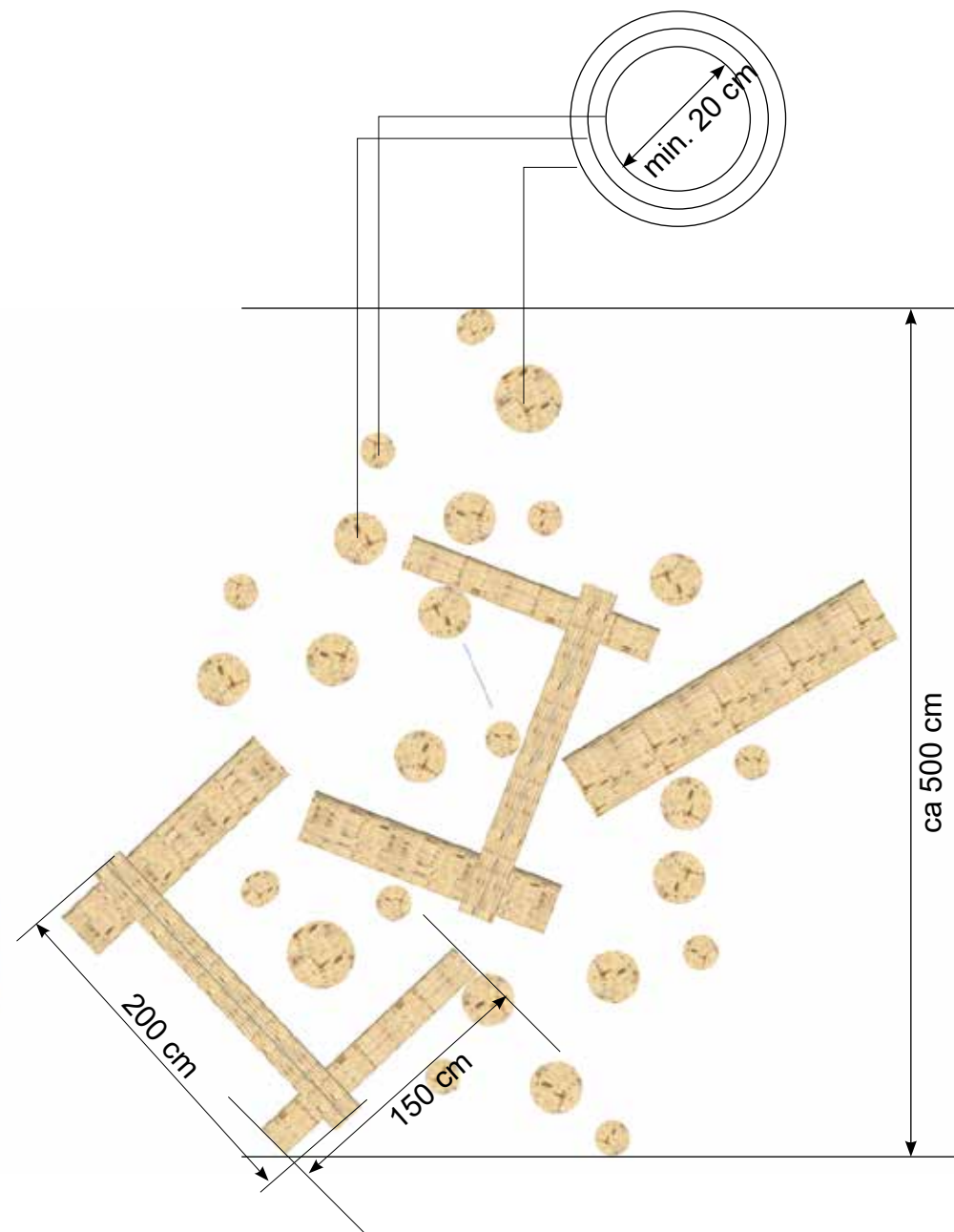
Stoječa impregnirana debela so postavljena tako, da omogočajo plezanje med debli, dodatno še omogočajo plezalcu oporo izseki debel in prečne strukture, ki povezujejo debela in omogočajo oprijem pri plezanju ter zagotavljajo stabilnost debel. Obiskovalci se premikajo med debli v smislu simulacije plezanja po drevesih. V kolikor izhajamo z otrokove potrebe po aktivnosti, je prav gotovo gibanje/plezanje njegova osnovna potreba. Vsebinsko ravnotežnega poligona bo na zabaven način omogočila krepitev nog, trupa, rok... Hkrati pa se bodo obiskovalci učili o naravi na zabaven način - spoznali bodo vrste ptic, ki si sami izdelajo dupla in predstavniki hroščev – rogača, ki je med največjimi evropskimi predstavniki hroščev v Evropi. V coni, kjer bo interpretacija gozda bo združena edukacija narave in motorična aktivnost. Postaja ima še večjo težo, ker gre za povezavo kognitivnih in motoričnih vsebin. V sklopu te postaje bo usmerjeno v gibanje in zaznavanje narave preko 3-D modelov različnih vrst primarnih duplarjev in hrošča.

Element 2.1. – INTERPRETACIJA GOZDA

Višina vertikalnih elementov: **od 200 do 320 cm**

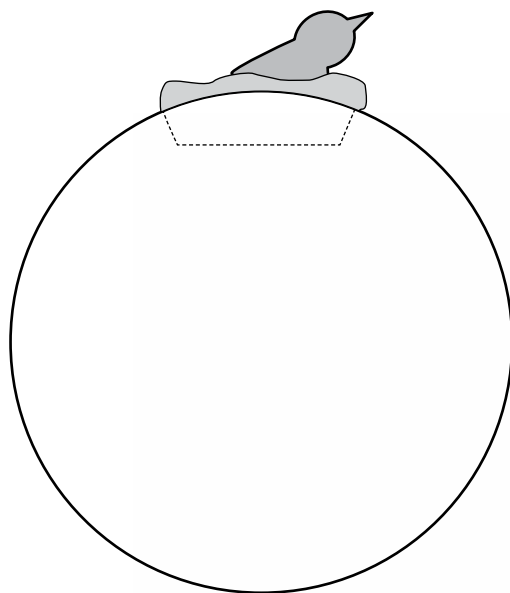
Maksimalna višina plezalnih zarez (zgornji rob)
na vertikalnih elementih: **65 cm**

Element 2.1. – INTERPRETACIJA GOZDA

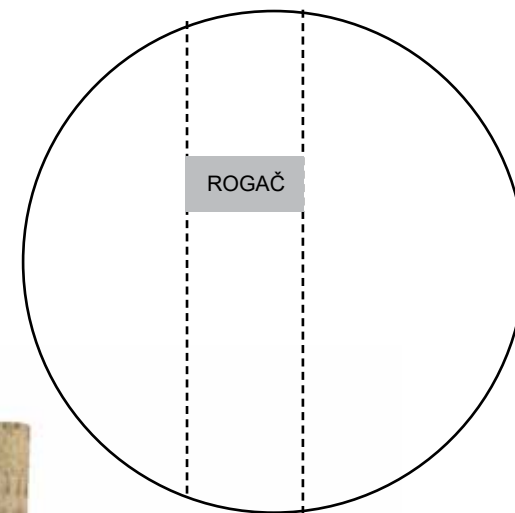
Apliciranje izobraževalnih modelov: PTIČI

- Aplikacija - površinsko na deblu z manjšo vdolbino za fiksiranje elementa.

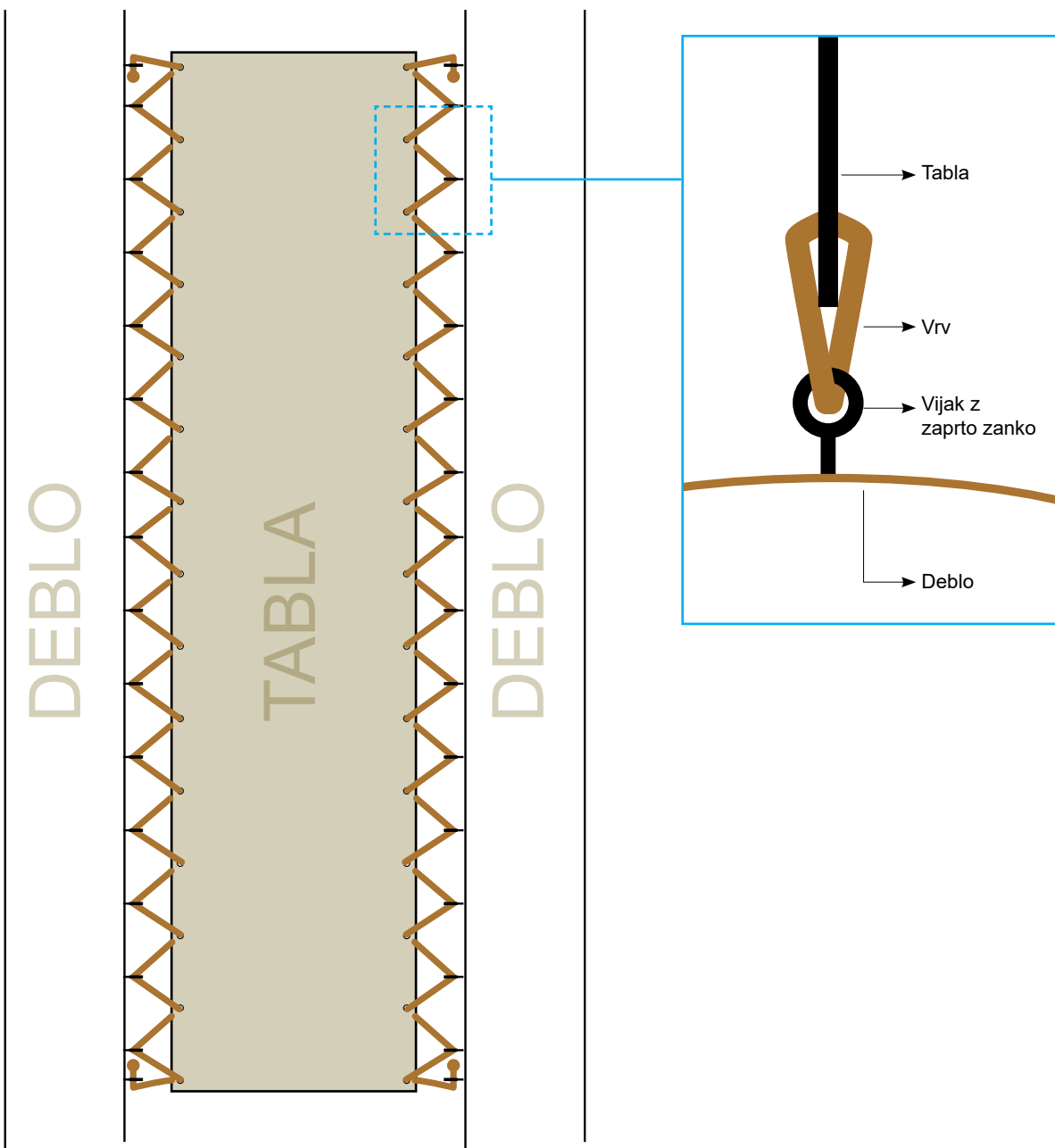
Apliciranje izobraževalnih modelov: ROGAČ

- Model rogača je v disku iz umetne mase vstavljen v deblo.
- Deblo je prevrtano po celotnem premeru.

Element 2.2. – INTERPRETACIJSKA TABLA NA TEMO GOZDA

Pričvrstitev table: tablo se pričvrsti s cik-cakom med debli in tablo

Obojestranska pilonska tabla
40 x 170 cm

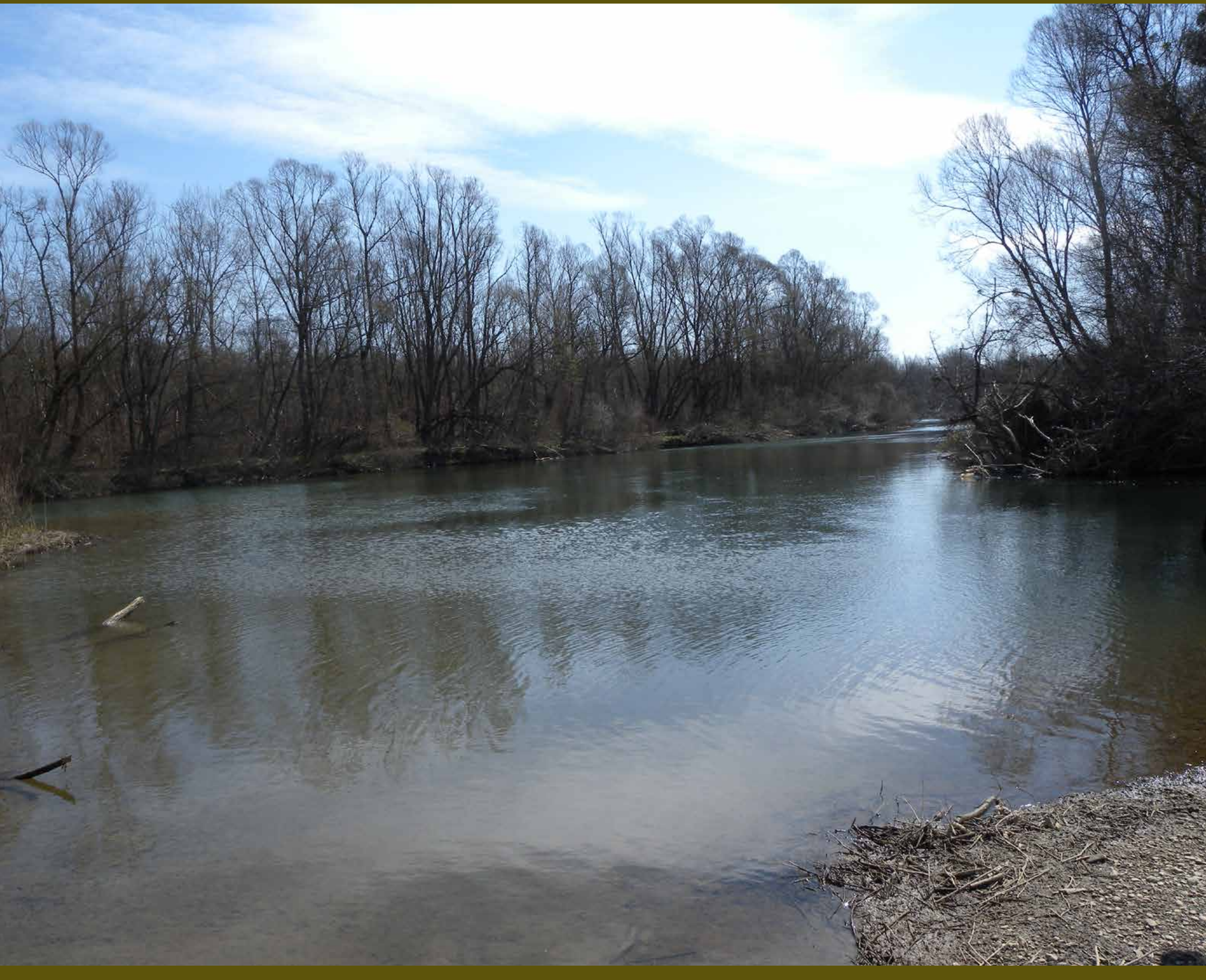
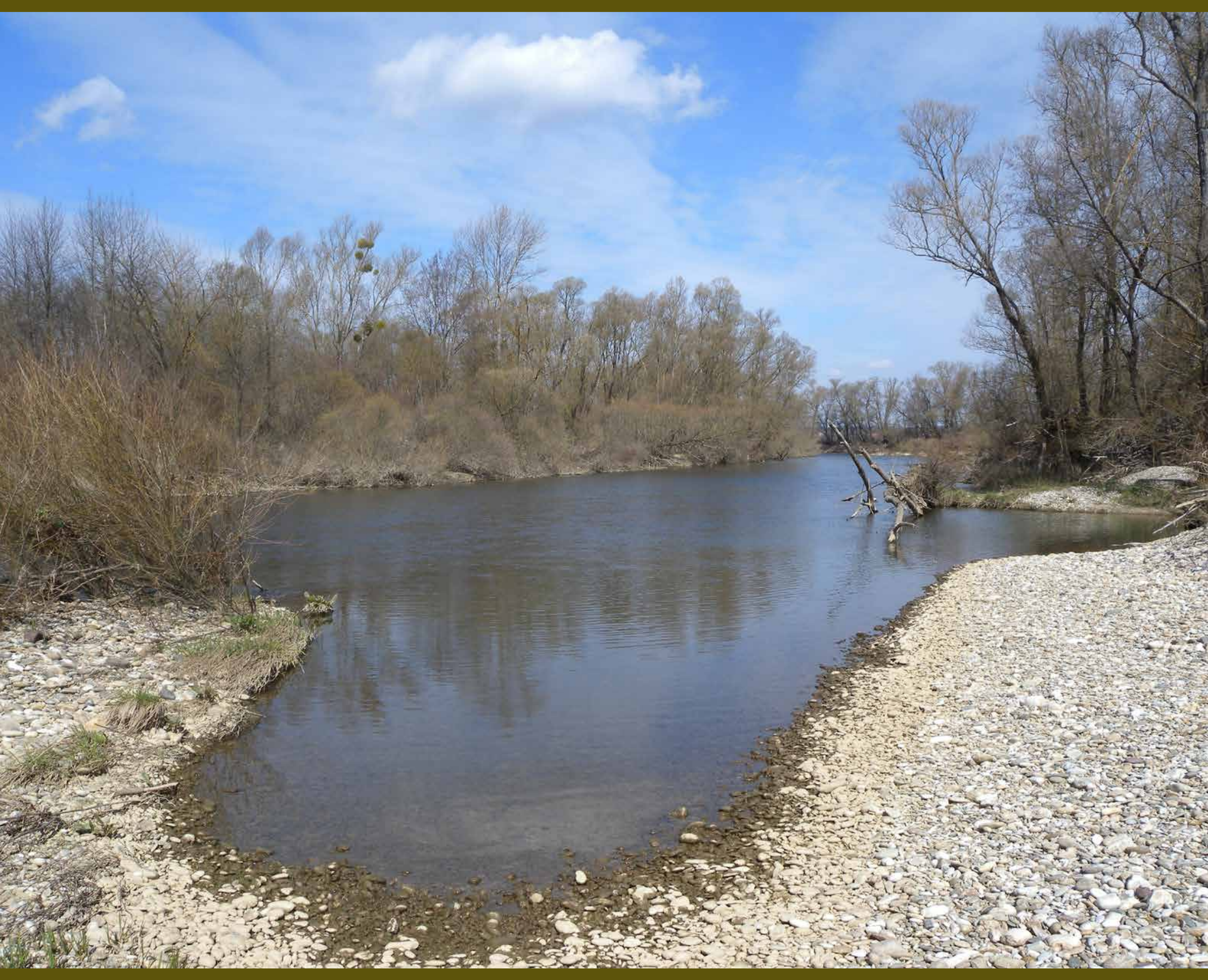

Poplavni gozd, srce reke Drave

Na območju reke Drave so številne vrste in njihovi habitati redki in ogroženi v evropskih razsežnostih. Glede na to, je reka Drava s poplavnim območjem opredeljena kot Območje Natura 2000. Skoraj tretjino ožjega poplavnega sveta ob reki pokrivajo gozdovi, prodišča se zaraščajo s pionirskimi vrstami in z grmičevimi oblikami vrbovja, na obrežjih pa raste vrbovje s topoli ter jelševje, ki uspeva na predelih, kjer se dalj časa zadržujeta talna in padavinska voda. Poplavni gozd in obvodna drevnina sta tesno povezana z reko, saj je prav vodni režim poleg delovanja človeka bistven za razvoj in zgradbo gozdov.

V šestdesetih letih prejšnjega stoletja so poplavne gozdove ob Dravi krčili in na posekah sadili topolove plantaže. Zaradi izgradnje hidroelektrarn in s tem povezane spremembe rečne dinamike je bil razlog, da se je intenzivno kmetijstvo širilo tudi v poplavnem pasu loke in izpodrinilo poplavni gozd.

Poplavni gozd, srce reke Drave

Veliki detel *Dendrocopos major*

Črna štoklja *Ciconia nigra*

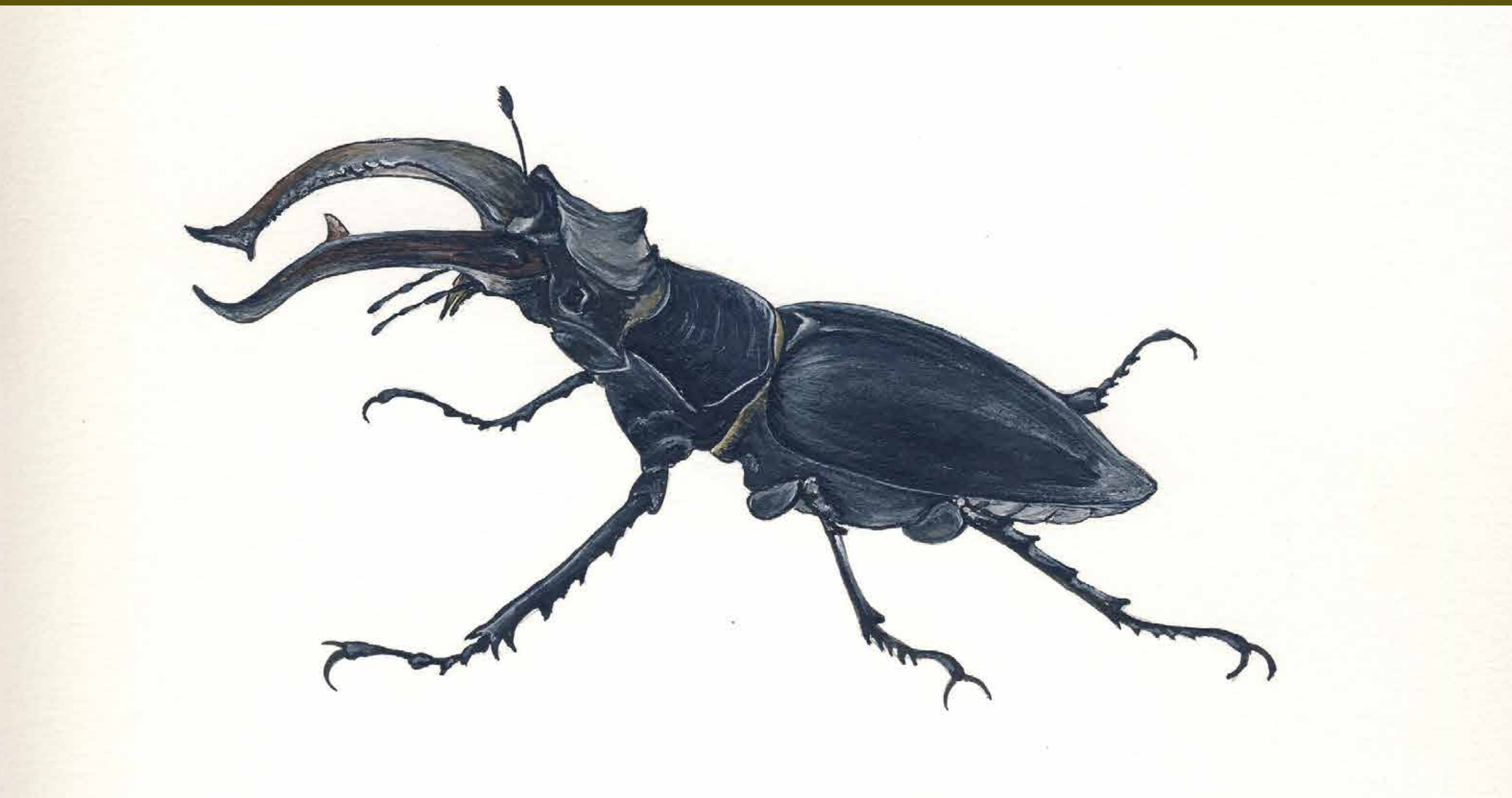
V starejših gozdnih sestojih z veliko odmrle lesne biomase je velika biotska pestrost. V takih sestojih živijo številne vrste duplarjev – kot je npr. pogostejši veliki detel *Dendrocopos major* in redke gozdni specialist srednji detel *Dendrocopos medius*, zasledimo lahko redko ujedo sršenarja *Pernis apivorus* in skrivnostno črno štokljo *Ciconia nigra*, z malo sreče pa nas bo preletel kralj rečne loke – belorepec *Haliaeetus albicilla*. Videvali pa ne bomo samo ptic, ampak nas lahko v poletnih mesecih preseneti ena največjih evropskih žuželk – hrošč *Lucanus cervus*.

Belorepec *Haliaeetus albicilla*

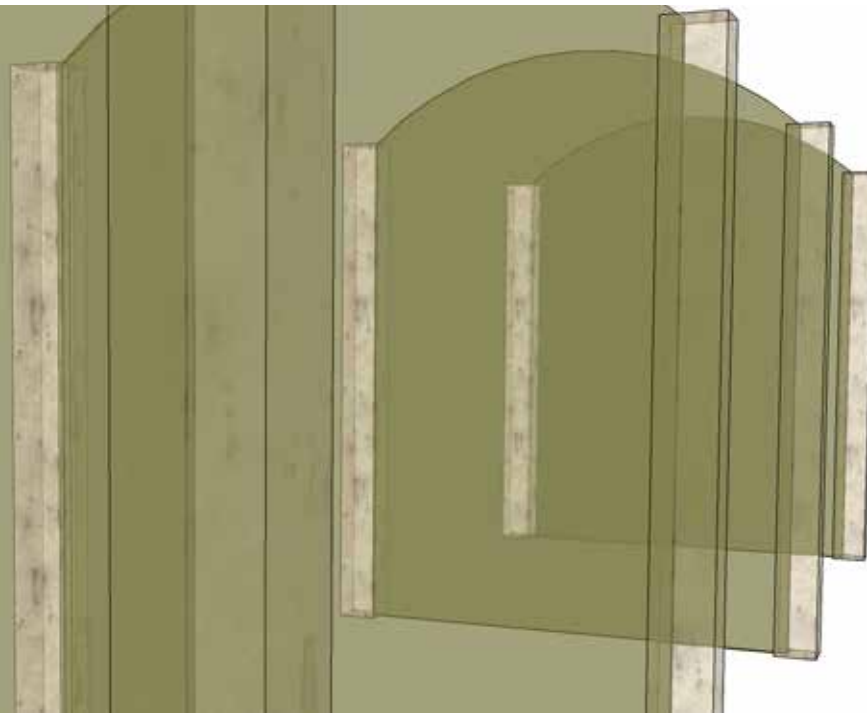
Srednji detel *Dendrocopos medius*

Rogač *Lucanus cervus*

Točka 3

ZUNANJA INTERPRETATIVNA IGRALA

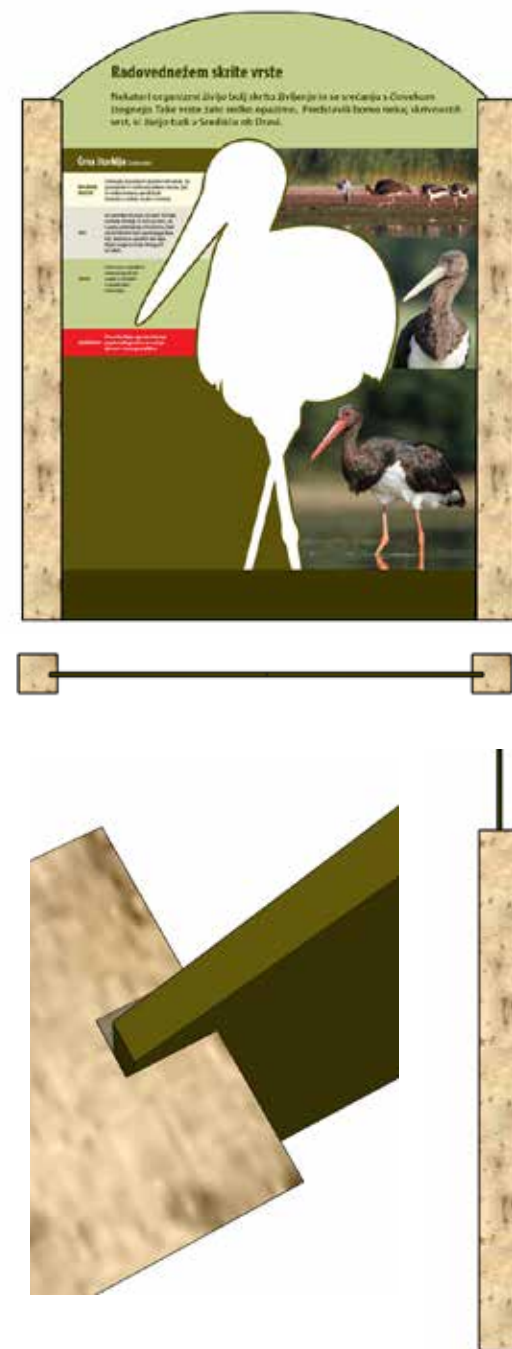
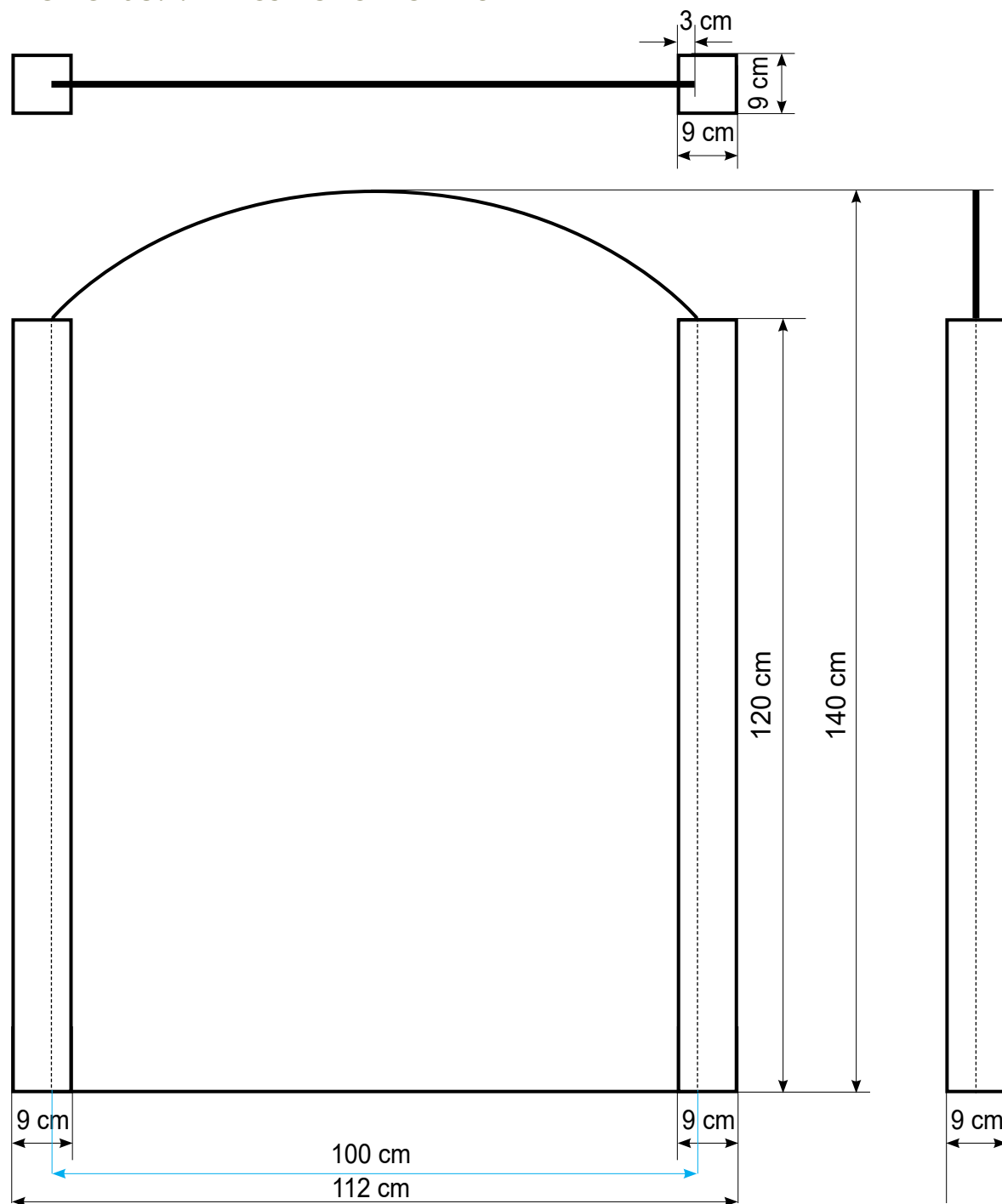

Element 3.1. – HOJA SKOZI SILHUETE

Gibanje skozi silhuete bo pripomoglo k razvijanju koordinacije pri otroci. Glede na to, da bodo v sklopu gibanja skozi silhuete posnemali naravno gibanje v smislu premagovanje ovir bodo znatno krepili dejavnosti z obema okončinama hkrati. S tem se prispeva k enakomernemu razvoju okončin. V sklopu te postaje se bo vključil tudi edukativni vidik v smislu spoznavanja ekologije vrst, ki so jih spoznali kot silhuete v sklopu poligona. Vrste, ki se bodo predstavile bodo črna štorclja, bober, hrček in šakal.

Element 3.1. – HOJA SKOZI SILHUETE

Radovednežem skrite vrste

Nekateri organizmi živijo bolj skrito življenje in se srečanju s človekom izognejo. Take vrste zato redko opazimo. Predstavili bomo nekaj skrivnostnih vrst, ki živijo tudi v Središču ob Dravi.

Črna štoklja *Ciconia nigra*

ŽIVLJENSKI PROSTOR

Ustrezajo ji poplavni gozdovi ob rekah. Za gnezdenje si večinoma izbere mesta, kjer ni veliko motenj zaradi ljudi. Gnezdo si splete visoko v krošnji.

OPIS

Je nekoliko manjša od bele štoklje, od bele štoklje se loči po tem, da v perju prevladuje črna barva, beli sta le trikotni bazi spodnjega dela kril, trebuh in spodnji del repa. Kljun, noge in koža okrog oči so rdeči.

HRANA

Hrani se z manjšimi vretenčarji, ki jih najde v potokih v gozdu ali v močvirjih.

OGROŽENOST

Črno štokljo ogroža krčenje poplavnih gozdov in sečnja dreves v času gnezditve.

Bober *Castor fiber*

ŽIVLJENSKI PROSTOR

Njegov življenjski prostor so reke, jezera, močvirja, potoki, kratka tam, kjer sta mu skozi celo leto na voljo voda in rastlinska hrana.

OPIS

Njegov trup z glavo meri 70-100 cm, rep je sploščen, prsti zadnjih nog so povezani s plavalno kožico. Ima dletaste, oranžno-rjave sekalce.

HRANA

Večinoma se hrani z vodnimi rastlinami, drevesi in grmi. Najočitnejši sledovi njegove prisotnosti so obglodana ali podrtá drevesa.

OGROŽENOST

V Sloveniji je bober do leta 1998 veljal za izumrlo vrsto. V naše reke se je naselil po naravni poti, kot posledica naselitve na Hrvaškem. Poselil je že reko Dravo, Muro, Savo in Kolpo. Danes je največja grožnja za bobra nihanje vodne gladine zaradi delovanja hidroelektrarn, povozi...

Hrček v Sloveniji

V Sloveniji je območje občine Središče ob Dravi edina znana lokacija hrčka. Še bolj natančno; evidentiran je bil le v majhnem kraju Obrežu, ki leži med Ormožem in Središčem ob Dravi.

Danes velja hrček za **NAJBOLJ OGROŽENO** vrsto sesalca v Sloveniji!

Če ste opazili hrčka,

pošljite obvestilo (dan, ura in kraj najdbe) na e-mail:
obcina.sredisce.ob.dravi@siol.net in info@centernarave-sredisce.si

Šakal *Canis aureus*

ŽIVLJENSKI PROSTOR

Šakal se je v zadnjem desetletju z Balkana razširil po srednji in vzhodni Evropi. Številčnost šakalov in razširjenost vrste v Evropi se od devetdesetih let dalje intenzivno veča. Enak trend je zaznan tudi v Sloveniji, kar potrjujejo vedno pogostejša opažanja šakalov. Šakalu ustrezajo z grmovjem in drevesi poraščena območja, ki se navezujejo na kmetijsko krajino.

OPIS

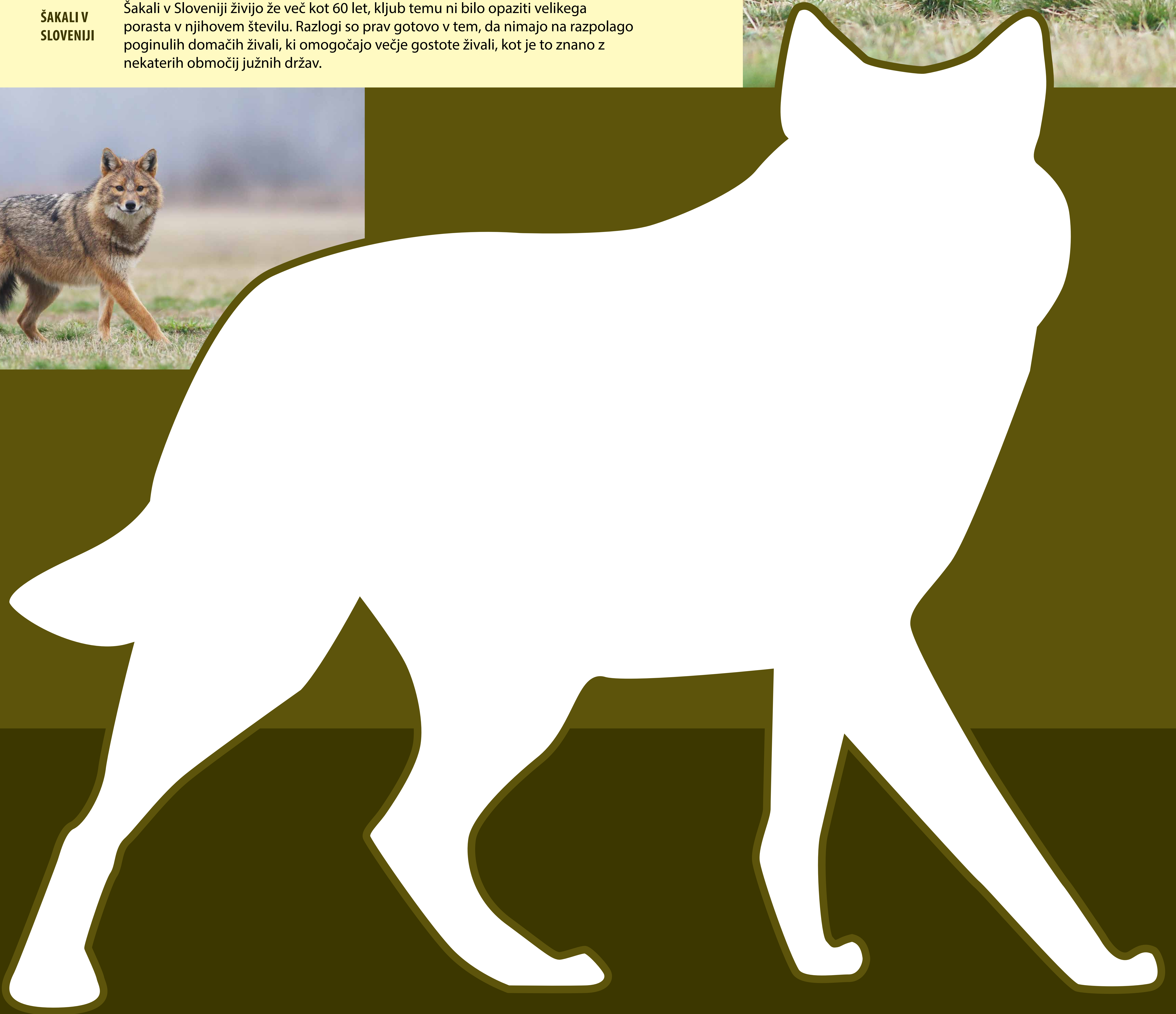
Obarvanost kožuha je podobna kot pri volku, vendar ima šakal več okrasto-oranžnih odtenkov po bokih in nogah, vidna je tudi svetla proga na spodnji strani vratu. Šapa ima značilno obliko: blazinici sprednjih dveh prstov sta v zadnjem delu združeni. Ta znak se le redko pojavi pri drugih predstavnikih družine psov.

HRANA

Šakali so prehranski oportunisti. Hranijo se z vsem, kar jim je na voljo. Prehranjujejo se z manjšimi sesalci, jagodičevjem in hrano človeškega izvora.

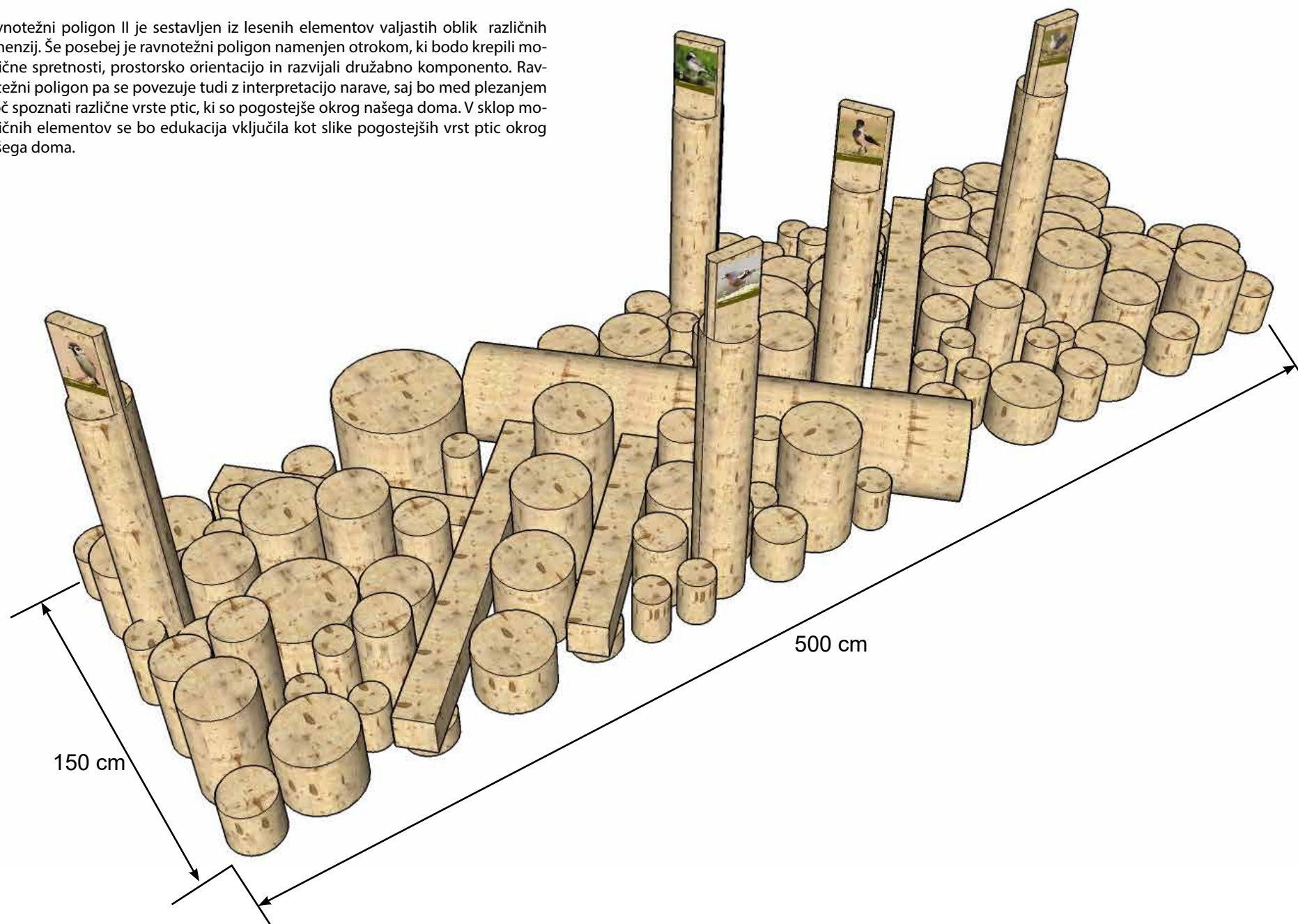
ŠAKALI V SLOVENIJI

Šakali v Sloveniji živijo že več kot 60 let, kljub temu ni bilo opaziti velikega porasta v njihovem številu. Razlogi so prav gotovo v tem, da nimajo na razpolago poginulih domačih živali, ki omogočajo večje gostote živali, kot je to znano z nekaterih območij južnih držav.

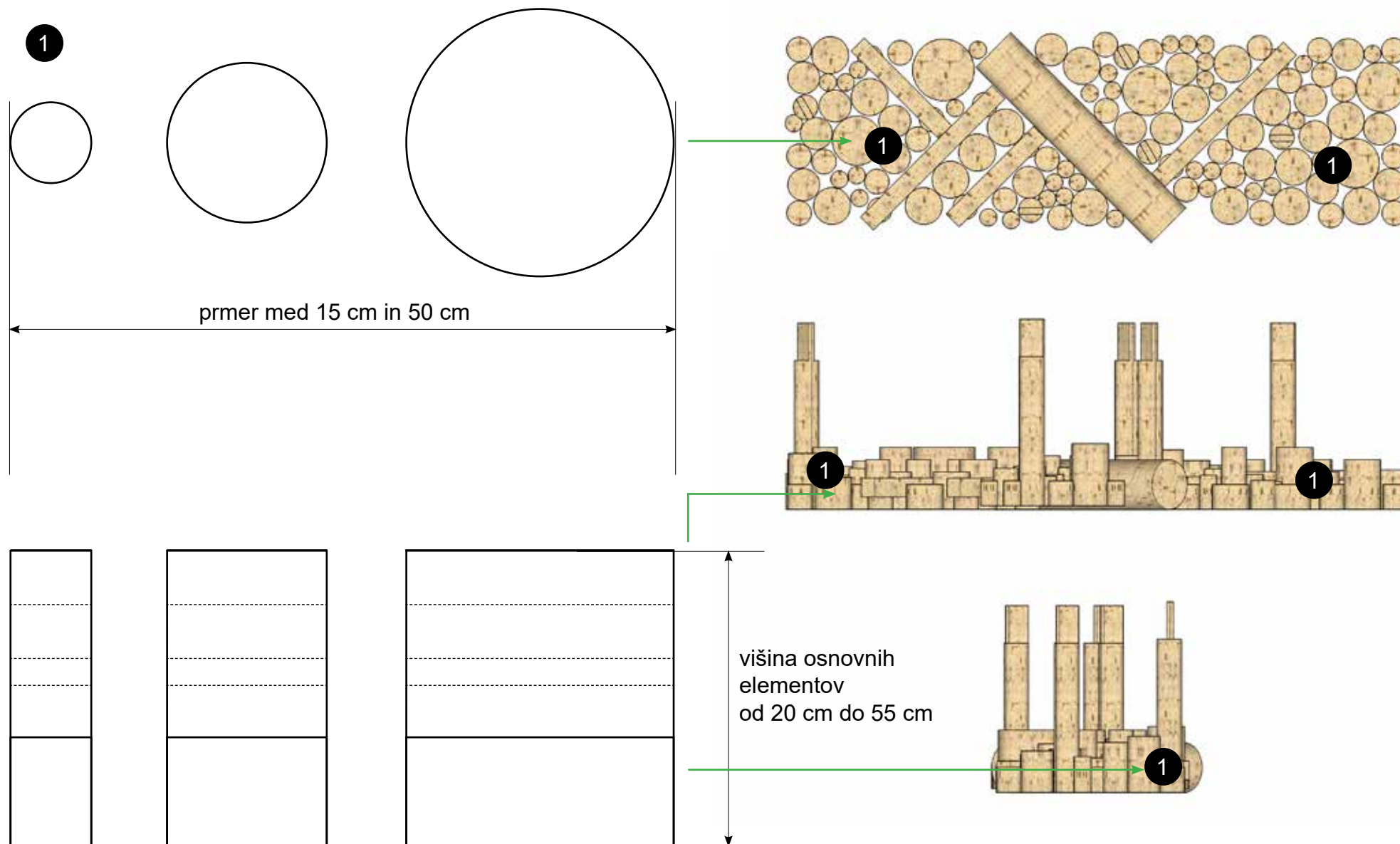
Element 3.2. – RAVNOTEŽNI POLIGON

Ravnotežni poligon II je sestavljen iz lesenih elementov valjastih oblik različnih dimenzij. Še posebej je ravnotežni poligon namenjen otrokom, ki bodo krepili motorične spretnosti, prostorsko orientacijo in razvijali družabno komponento. Ravnotežni poligon pa se povezuje tudi z interpretacijo narave, saj bo med plezanjem moč spoznati različne vrste ptic, ki so pogostejše okrog našega doma. V sklop motoričnih elementov se bo edukacija vključila kot slike pogostejših vrst ptic okrog našega doma.

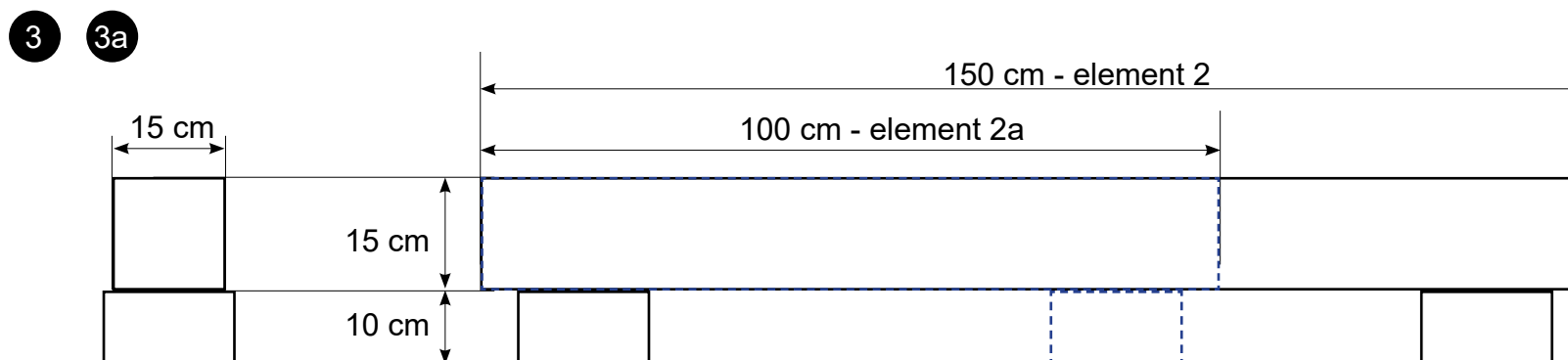
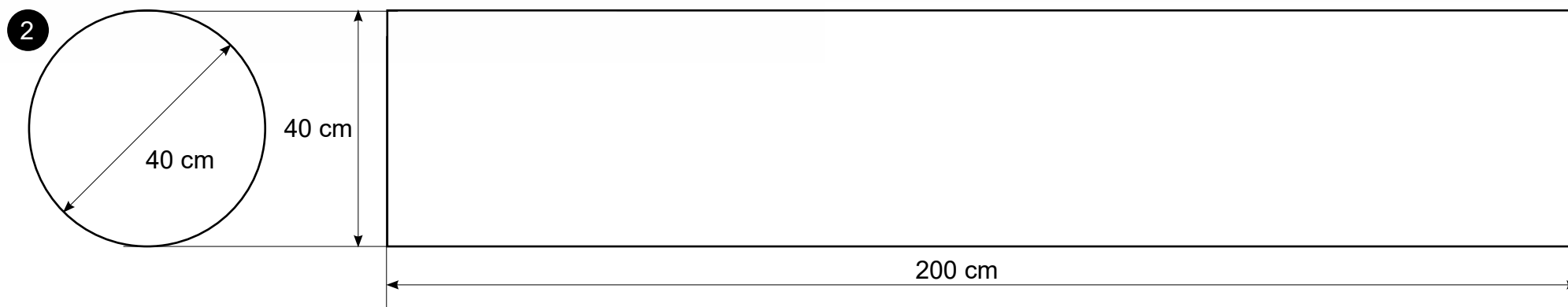
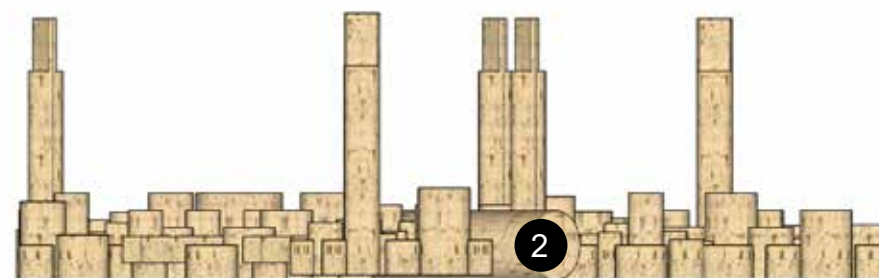
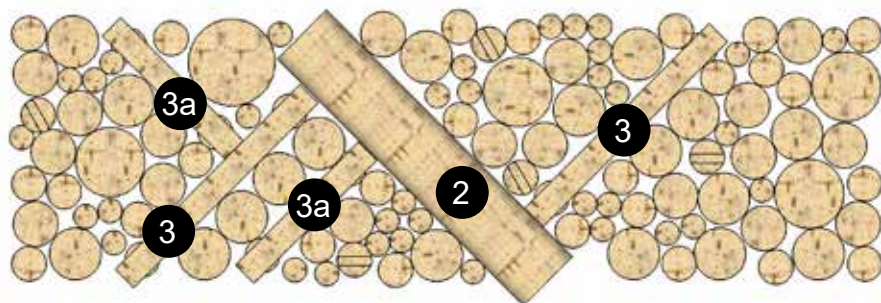
Element 3.2. – RAVNOTEŽNI POLIGON

1. Osnovni pokončni valjasti elementi

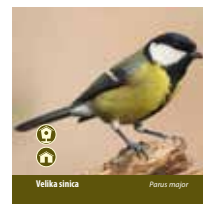
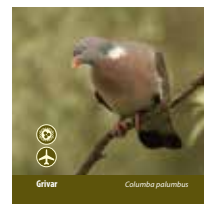
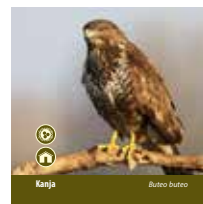
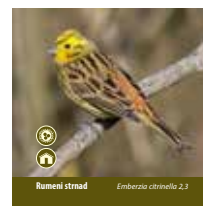
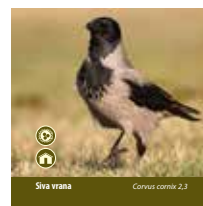
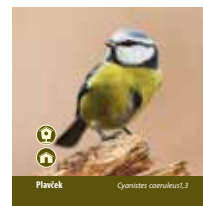
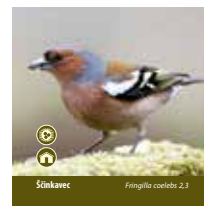
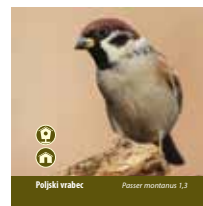
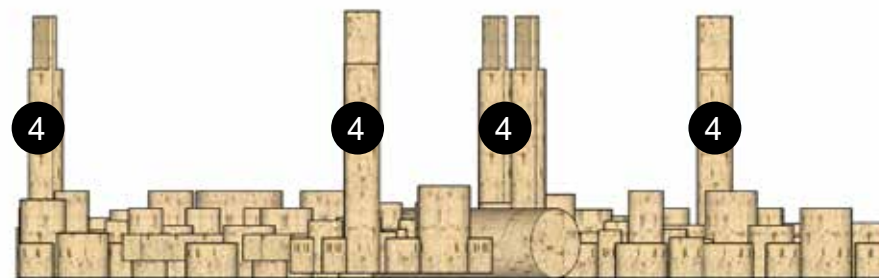
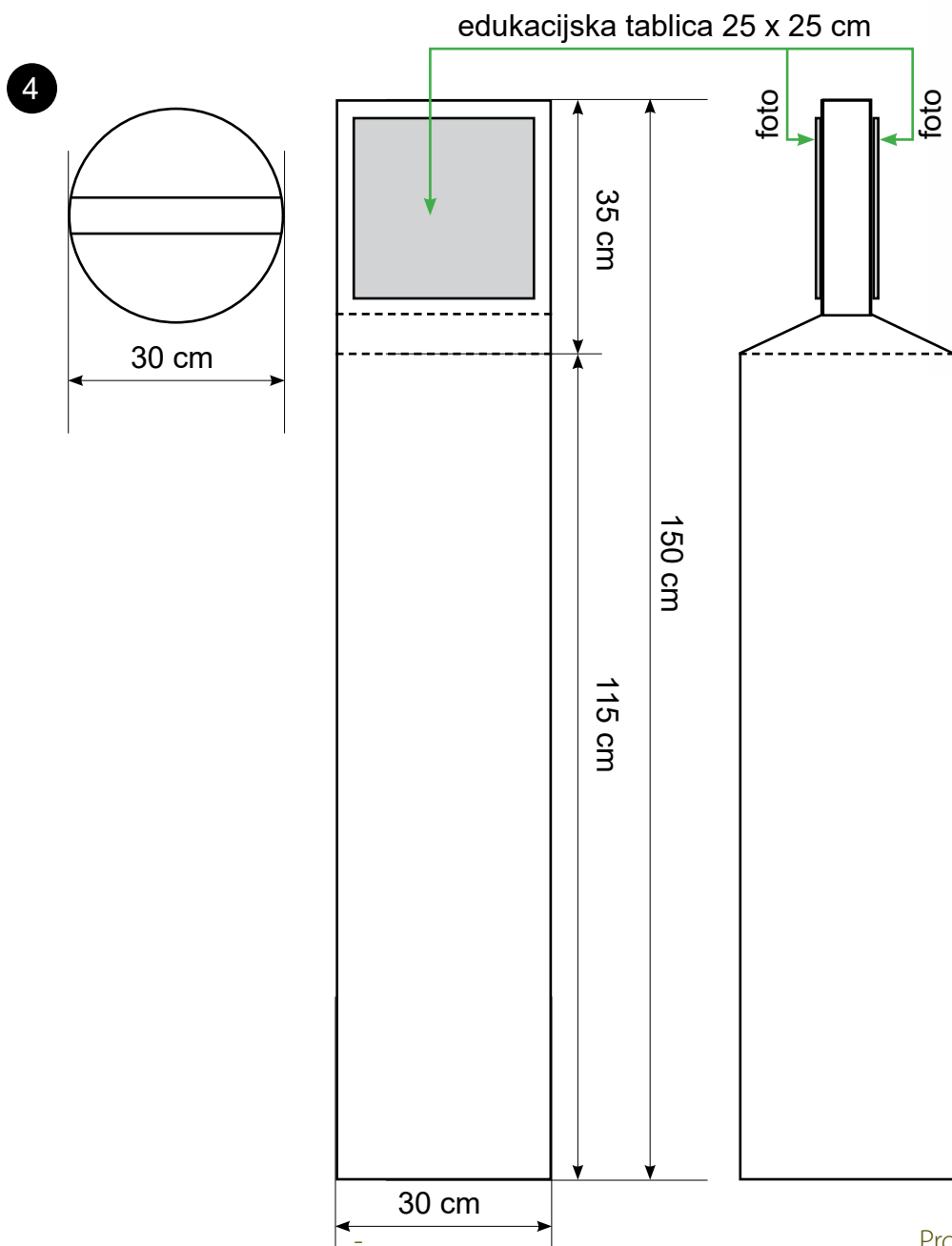
Element 3.2. – RAVNOTEŽNI POLIGON

2. Horizontalni vezni elementi

Element 3.2.1. – INTERPRETACIJSKE TABLICE O PTICAH

3. Vertikalni vsebinski elementi

Duplarica

Selivka

Odprto
gnezdo

Stalnica
oz. klatež

Poljski vrabec

Passer montanus 1,3

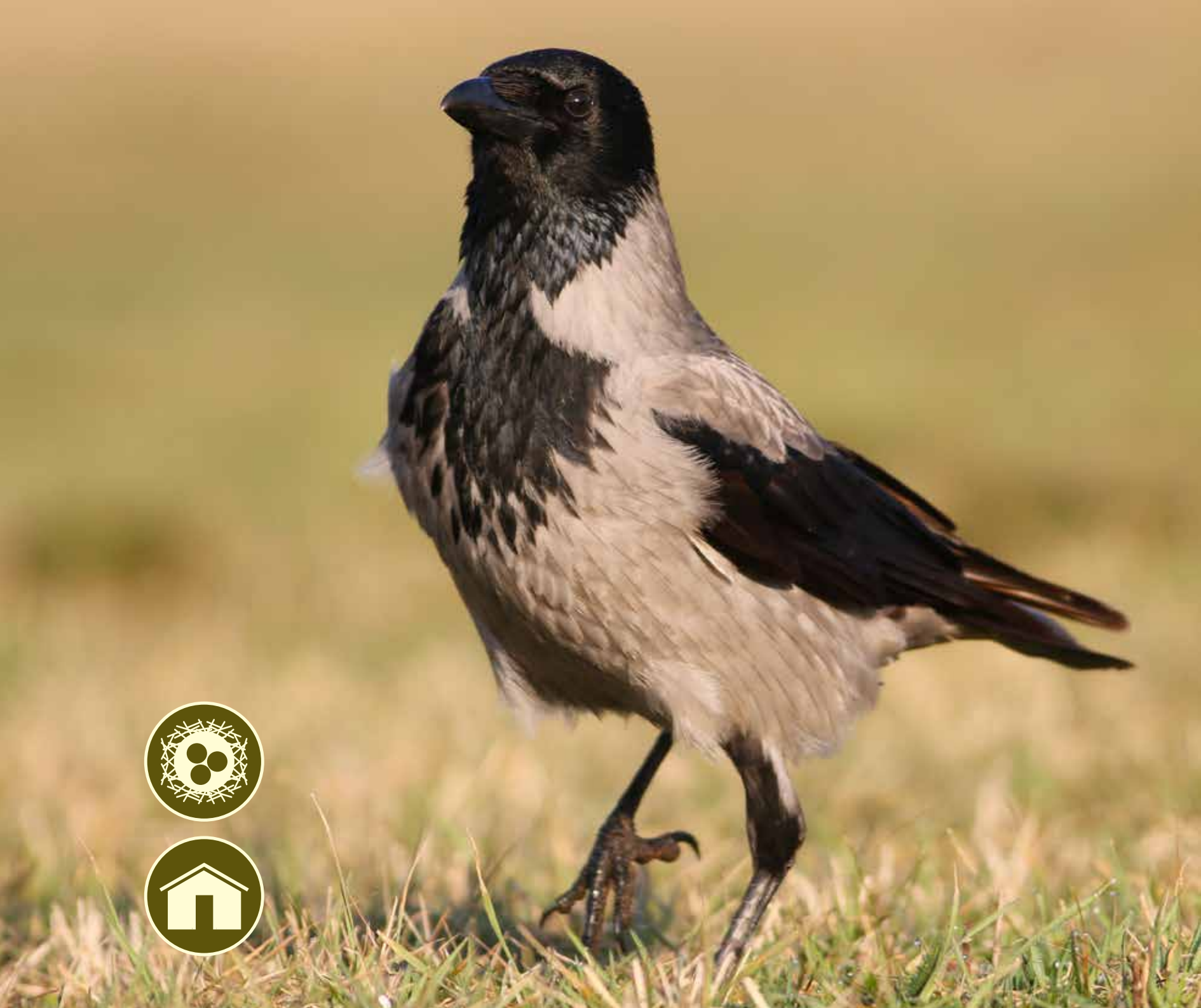
Ščinkavec

Fringilla coelebs 2,3

Plavček

Cyanistes caeruleus^{1,3}

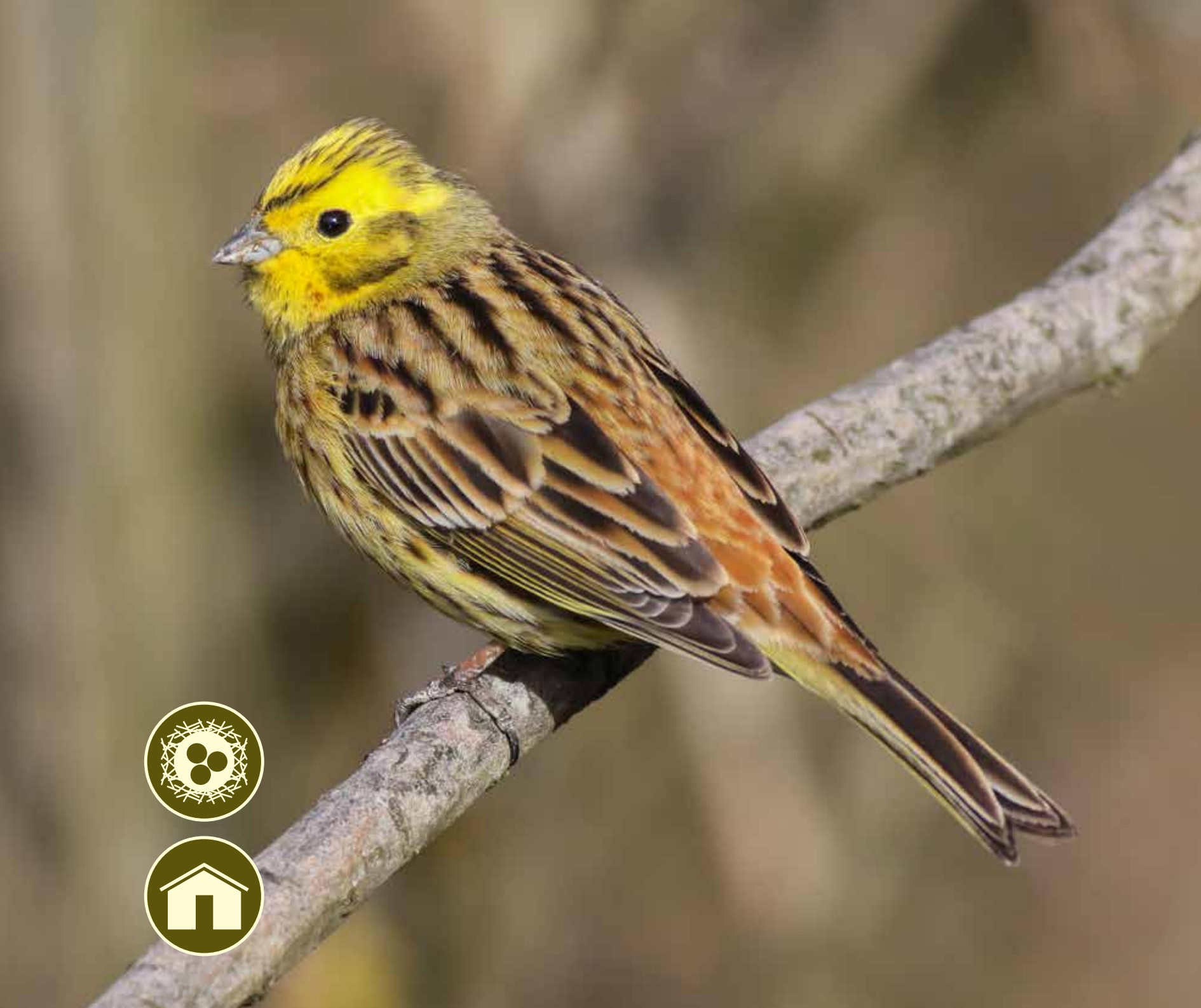
Siva vrana

Corvus cornix 2,3

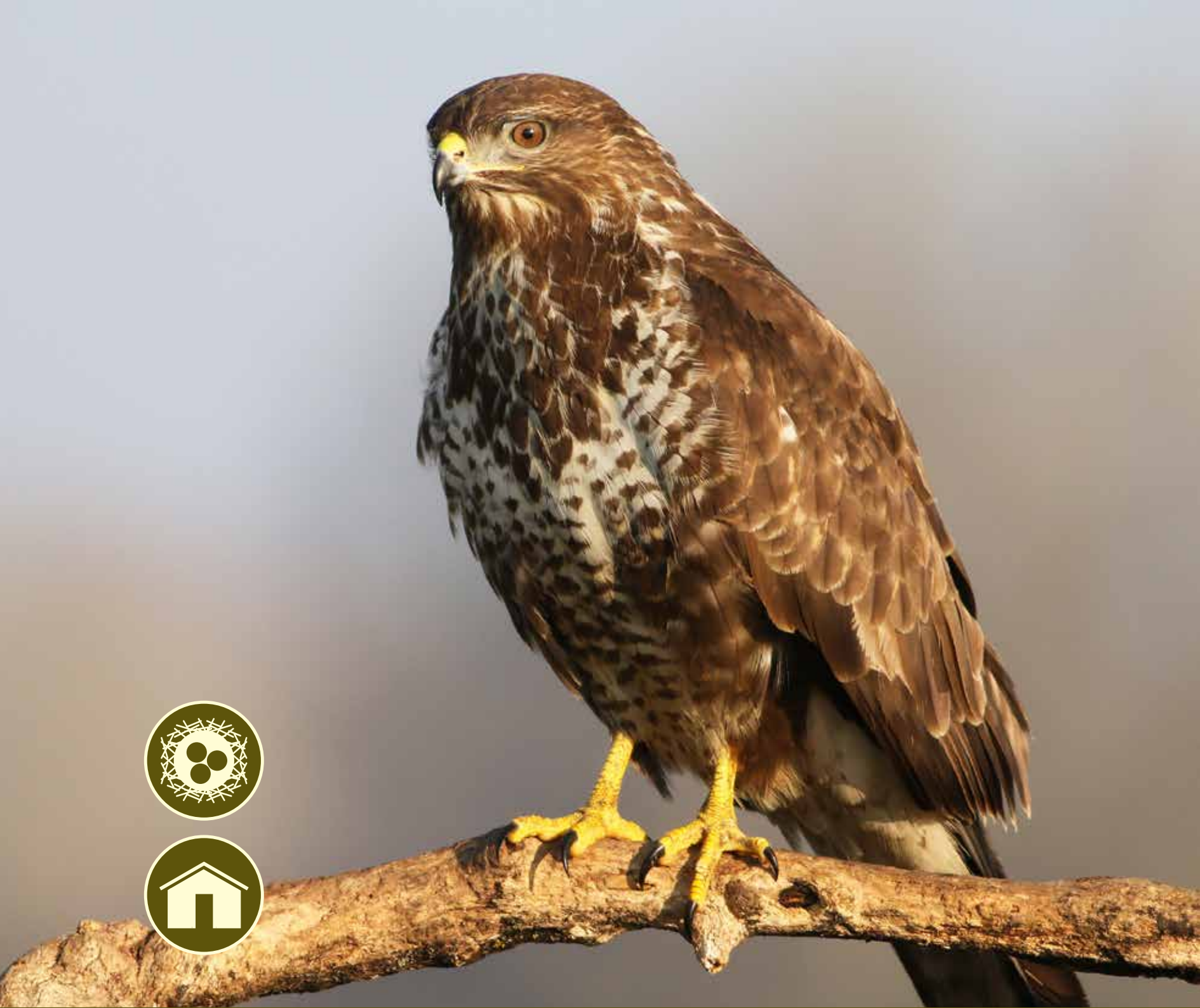
Turška grlica

Streptopelia decaocto 2, 3

Rumeni strnad

Emberzia citrinella 2,3

Kanja

Buteo buteo

Grivar

Columba palumbus

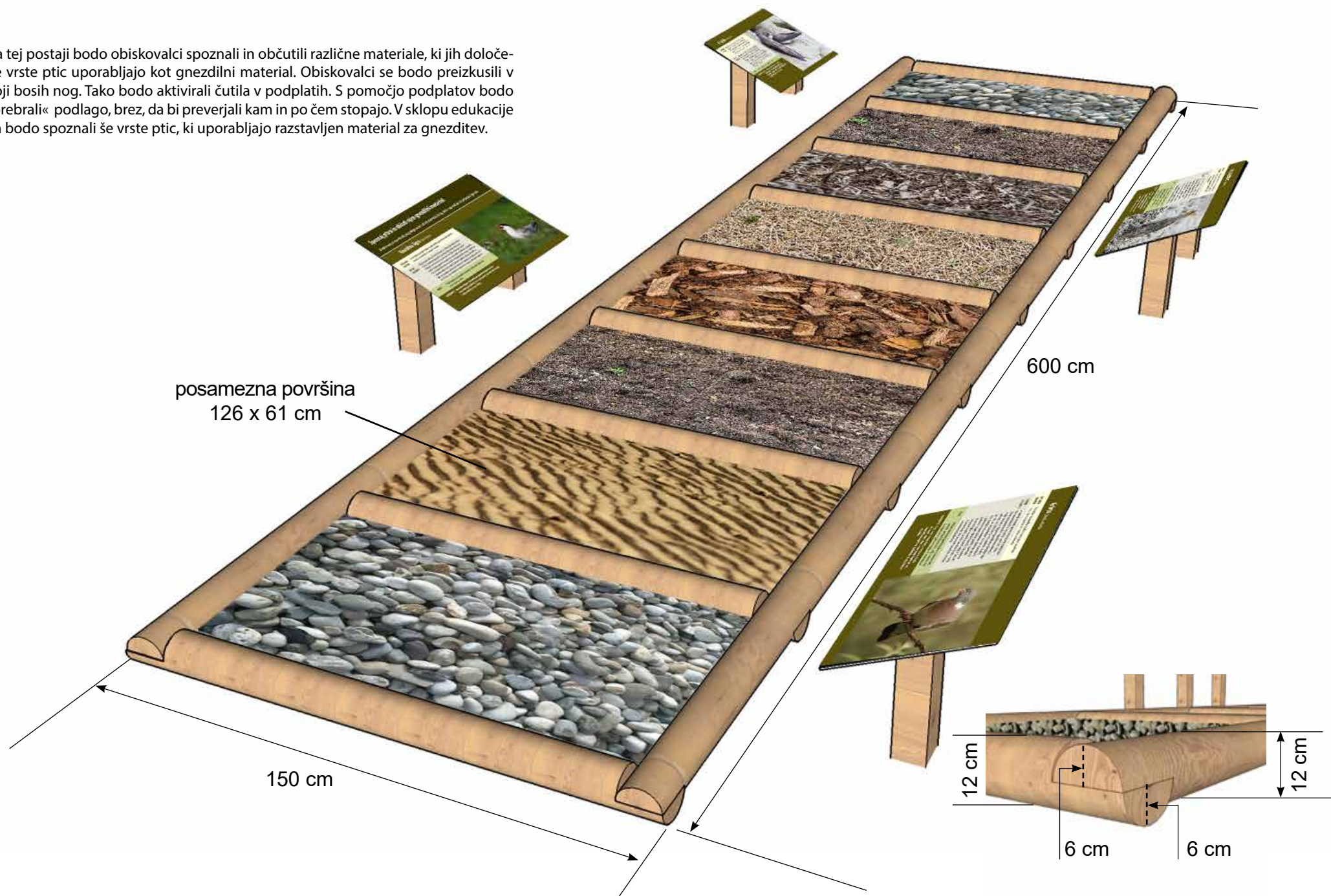

Velika sinica

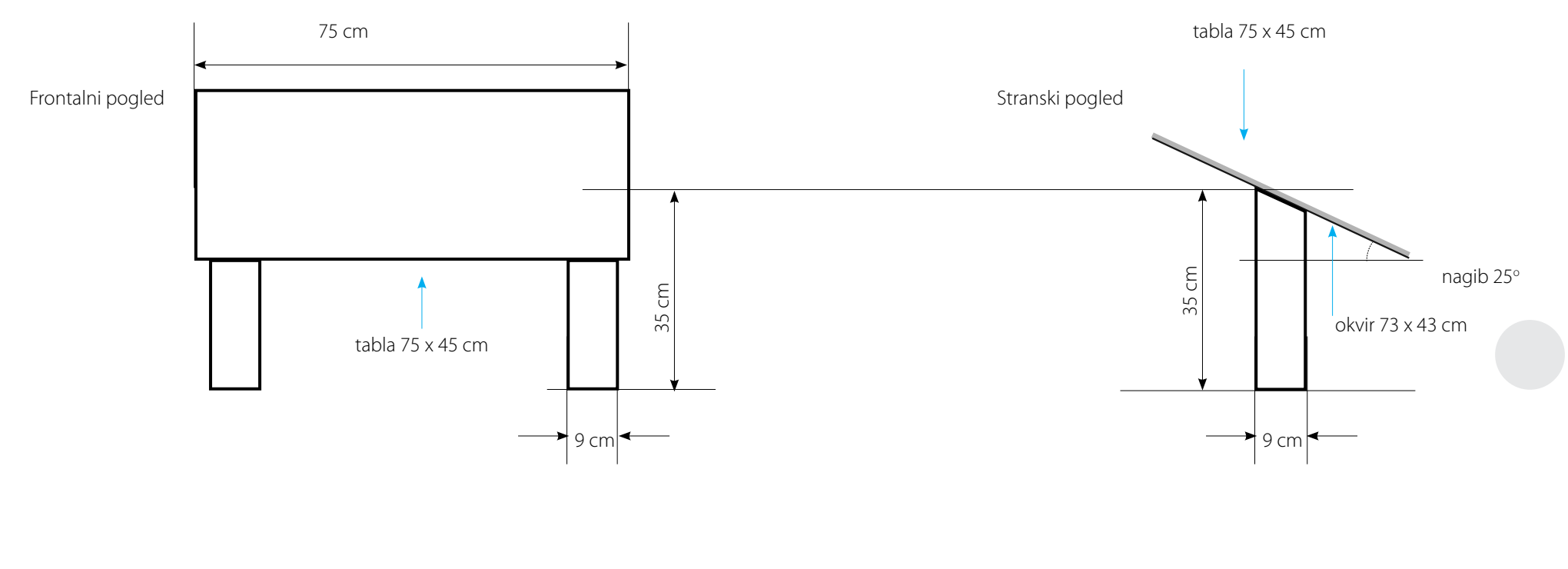
Parus major

Element 3.3. – HOJA BOSIH NOG

Na tej postaji bodo obiskovalci spoznali in občutili različne materiale, ki jih določene vrste ptic uporabljajo kot gnezdilni material. Obiskovalci se bodo preizkusili v hoji bosih nog. Tako bodo aktivirali čutila v podplatih. S pomočjo podplatov bodo »prebrali« podlago, brez, da bi preverjali kam in po čem stopajo. V sklopu edukacije pa bodo spoznali še vrste ptic, ki uporabljajo razstavljen material za gnezditve.

Element 3.3.1. – INTERPRETACIJSKE TABLE – GNEZDILNI MATERIALI PTIC

Spoznaj ptico in občuti njen gnezdilni material

Bosih nog se sprehodi po poligonu in začni material, ki ga ptice uporabijo za gnezdo.

Navadna čigra *Demia bronze*

ZVULNERSKI PROSTOR V celinskih predelih izbrisa za gnezdišča pridelane ali pašne obkline na tleh in v stojiščih vodnih.

OPIS IN GNEZDITEV Pogostost je po črni temer v celoti do vrhove odseka. Hlodec, kamena peska in gromazni steni pa so širši. Trstuh in trica sta bela, rep rjav, ki jih in noge svetlo rdeči. Najbolj gnezdi na splošno in najpogostejši predelih. Na območju Slovence se pravi v drugi polovici aprila, odšli pa v različne okolišine. Gnezdišča so v različnih vrstah. Gnezdi na tleh, kolenjajo, redko tudi slišano. Gnezdo je rožnata jantica, ki jo obdaja z razpoložljivimi materiali (vejice, drobne koprive).

HRANA Prehranjuje se predvsem z ribami, ki jih ulovi tako, da obkroži in vodo.

OGROŽENOST Navadna čigra v Sloveniji ne gnezdi nikjer več na naravnih gnezdiščih, ki so propadla zaradi delovanja hidroelektrarn na rekah.

Poljska jerebica *Perdix perdix*

ZVULNERSKI PROSTOR Jerebica je ptica kmetijske krajine, njen življenjski prostor so njivske površine in travniki z gromaznimi pašni, medtem ko posušeni gromazi in predeli zaraseni s pleveš.

OPIS IN GNEZDITEV Jerebica je po vrsti obsevanja rjav, spodaj pa bel z značilnim pramen kamotom. Breguljke za gnezdenje izbirajo območja, kjer so v zraku nad vodo. Gnezdišča so v velikih kolonijah, tudi do nekaj tisoč parov, pri nas do nekaj 100 parov. Za gnezdo si v predelu stene sama obkroži od 30-40 cm duž rova, ki se konča s kamotom.

HRANA Jerebica se hrani predvsem z zelenimi deli rastlin, semeni trav, plevelov, žit, zelenc, drobnih plodov, žužkarij. V zimah v srednji Evropi se pojavi jerebica zadržujoča v žužih, vendar jih ne pojedo.

OGROŽENOST Jerebica je vezana na ekstenzivno kmetijsko krajino. Intenziviranje kmetijstva v smislu vzpostavljanja mešanice, uporabe fitofarmacevtskih sredstev, ločevanje meje negativno vpliva na populacijo jerebice.

Breguljka *Agreda riparia*

ZVULNERSKI PROSTOR Breguljke si za gnezdenje izbirajo rečne lake z navpičnimi podpornimi stenami, ki jih obkrožijo v bregovni rečni naravnosti. Stene ne smejo biti poraščene. V take stene si breguljke izkopljejo gnezdišče rove pod zgornjim robom stene.

OPIS IN GNEZDITEV Breguljka je po vrsti obsevanja rjav, spodaj pa bel z značilnim pramen kamotom. Breguljke za gnezdenje izbirajo območja, kjer so v zraku nad vodo. Gnezdišča so v velikih kolonijah, tudi do nekaj tisoč parov, pri nas do nekaj 100 parov. Za gnezdo si v predelu stene sama obkroži od 30-40 cm duž rova, ki se konča s kamotom.

HRANA Hrani se z majhnimi žužkarij, ki jih lovi v zraku.

OGROŽENOST Zaradi delovanja hidroelektrarn in s tem spreminjanja rečne dinamike predstavlja največja grožnja za breguljke preumiranje ustrezni gnezdiščnih sten.

Grival *Columba palumbus*

ZVULNERSKI PROSTOR Ustrezajo mu gnezdišča z odprto pokrajino, v zadnjem času pa se iz gnezdišč seli v urbana območja.

OPIS IN GNEZDITEV Je največji evropski golob, prepoznaven je po belu lisu na vratu in rdeči beli prangi v peruti v letu. Golob se iz preživetja v gnezdiščih območja veda. Za marca. Njegovo gnezdišče obkroži traja od marca do oktobra in je eno najdaljših. Razlog je v tem, da golob obkroži rove in hodi z žužkarij, ki so dovolj velike, da v omreženju obkroži, pač pa z golobim miškom. Grival gnezdi v gnezdiščih, parih in v odprti pokrajini prangi z nekaj drevesi in grmi. Gnezdo si naredi z grabičev vejic. V času, ko ne gnezdi, se zbira v velike gaje. Grivali so v letu družbo tvorijo in prenočujejo. Jate spopadi napadajo, samci pa zasledujejo svojo območja.

HRANA Pri hrani ni izbirčen, prehranjuje se z zelenimi listi, semeni, plodovi, listnimi ušmi, polži... Pojeda tudi kumare, ki se jih poravnajo pri mladi hrani.

OGROŽENOST Vrsta skoraj ni ogrožena, vendar z dolgih dolžav spada med loma vrsta. Prevelik lov ima lahko negativne posledice na populacijo grivalov.

Spoznavaj ptico in občuti njen gnezdilni material

Bosih nog se sprehodi po poligonu in začuti material, ki ga ptice uporabijo za gnezdo.

Navadna čigra *Sterna hirundo*

ŽIVLJENSKI PROSTOR

V celinskih predelih izbira za gnezdišča prodnate ali peščene otočke na tekočih in stoječih vodah.

OPIS IN GNEZDITEV

Prepoznamo jo po črnem temenu in zatilju do višine očesa. Hrbet, ramenska peresa in zgornja stran peruti pa so sivi. Trebuh in trtica sta bela, rep sivo bel, kljun in noge svetlo rdeče. Najraje gnezdi na golih in neporaslih prodnatih predelih. Na območje Slovenije se priseli v drugi polovici aprila, odseli pa v začetku oktobra. Gnezdti začne v začetku maja. Gnezdi na tleh, kolonijsko, redko tudi solitarno. Gnezdo je nizka jamica, ki jo obloži z razpoložljivim materialom (vejice, školjčne lupine).

HRANA

Prehranjuje se pretežno z ribami, ki jih ulovi tako, da strmoglavi v vodo.

OGROŽENOST Navadna čigra v Sloveniji ne gnezdi nikjer več na naravnih gnezdiščih, ki so propadla zaradi delovanja hidroelektrarn na rekah.

Breguljka *Riparia riparia*

ŽIVLJENSKI PROSTOR

Breguljke si za gnezdenje izberejo rečne loke z navpičnimi peščenimi stenami, ki jih izkopljejo v bregove rečnih nanosov. Stene ne smejo biti poraščene. V take stene si breguljke izkopljejo gnezdilne rove pod zgornjim robom stene.

OPIS IN GNEZDITEV

Breguljka je po hrbtu obarvana rjavo, spodaj pa belo z značilnim prsnim komatom. Breguljke za gnezdenje izbirajo dinamično rečno pokrajino, bogato z letečimi žuželkami, ki jih lovi v zraku nad vodo. Gnezdijo v velikih kolonijah, tudi do nekaj tisoč parov, pri nas do nekaj 100 parov. Za gnezdo si v peščeno steno sama izkoplje od 50-80 cm dolg rov, ki se konča s kamrico.

HRANA

Hrani se z majhnimi žuželkami, ki jih lovi v zraku.

OGROŽENOST Zaradi delovanja hidroelektrarn in s tem spremenjene rečne dinamike predstavlja največjo grožnja za breguljke primanjkovalje ustreznih gnezditvenih sten.

Poljska jerebica *Perdix perdix*

ŽIVLJENSKI PROSTOR

Jerebica je ptica kmetijske krajine, njen življenjski prostor so njivske površine in travniki z grmovnimi pasovi, manjšimi posamičnimi grmišči in predeli zaraščeni s pleveli.

OPIS IN GNEZDITEV

Je rjasto rjave in vse do rjasto sive pepelnate barve. Glava je rjave barve, hrbet pa bolj siv. Po prsih je pepelnato siva, trebuh pa je svetlejša siv. Samec ima na prsih temno obarvano perje v obliki podkve. Jerebica gnezdi na tleh. Za gnezdo si poišče vdolbinico, ki jo obdela in potepta ter napolni s suhimi rastlinskimi deli in svojim perjem. Znese od 15 do 24 jajc, ki so enobarvna, največkrat svetlorjava. Vali samo samica. V Sloveniji je redka celoletna vrsta.

HRANA

Jerebica se hrani predvsem z zelenimi deli rastlin, semeni trav, plevelov, žit, zelišč, drobnimi plodovi, žuželkami. V zimah s snežno odejo se poljske jerebice zadržujejo v živih mejah, vetrobranskih pasovih in ob gozdnem robu.

OGROŽENOST Jerebica je vezana na ekstenzivno kmetijsko krajino. Intenziviranje kmetijstva v smislu vzpostavljanja monokultur, uporabe fitofarmacevtskih sredstev, izginjanje mejic negativno vpliva na populacijo jerebice.

Grivar *Columba palumbus*

ŽIVLJENSKI PROSTOR

Ustrezajo mu gozdovi z odprto pokrajino, v zadnjem času pa se iz gozdov širi v urbana območja.

OPIS IN GNEZDITEV

Je največji evropski golob, prepoznavni znak je bela lisa na vratu in vidna bela proga v perutih v letu. Grivar se iz prezimovališč v gnezditvena območja vrača že marca. Njegovo gnezditveno obdobje traja od marca do oktobra in je eno najdaljših. Razlog je v tem, da svojih mladičev ne hrani z žuželkami, ki so dosegljive le v omejenem obdobju, pač pa z golobjim mlekom. Grivar gnezdi v gozdovih, parkih in v odprti pokrajini porasli z nekaj drevesi in grmi. Gnezdo si naredi iz grobih vejic. V času, ko ne gnezdi, se zbira v velike jate. Grivarji se v jatah družno hranijo in prenočujejo. Jate spomladi razpadejo, samci pa zavzamejo svoja območja.

HRANA

Pri hrani ni izbirčen, prehranjuje se z zelenimi listi, semeni, plodovi, listnimi ušmi, polži... Pobira tudi kamenčke, ki v golši pomagajo pri mletju hrane.

OGROŽENOST Vrsta sicer ni ogrožena, vendar v drugih državah spada med lovne vrste. Pretiran lov ima lahko negativne posledice na populacijo grivarja.

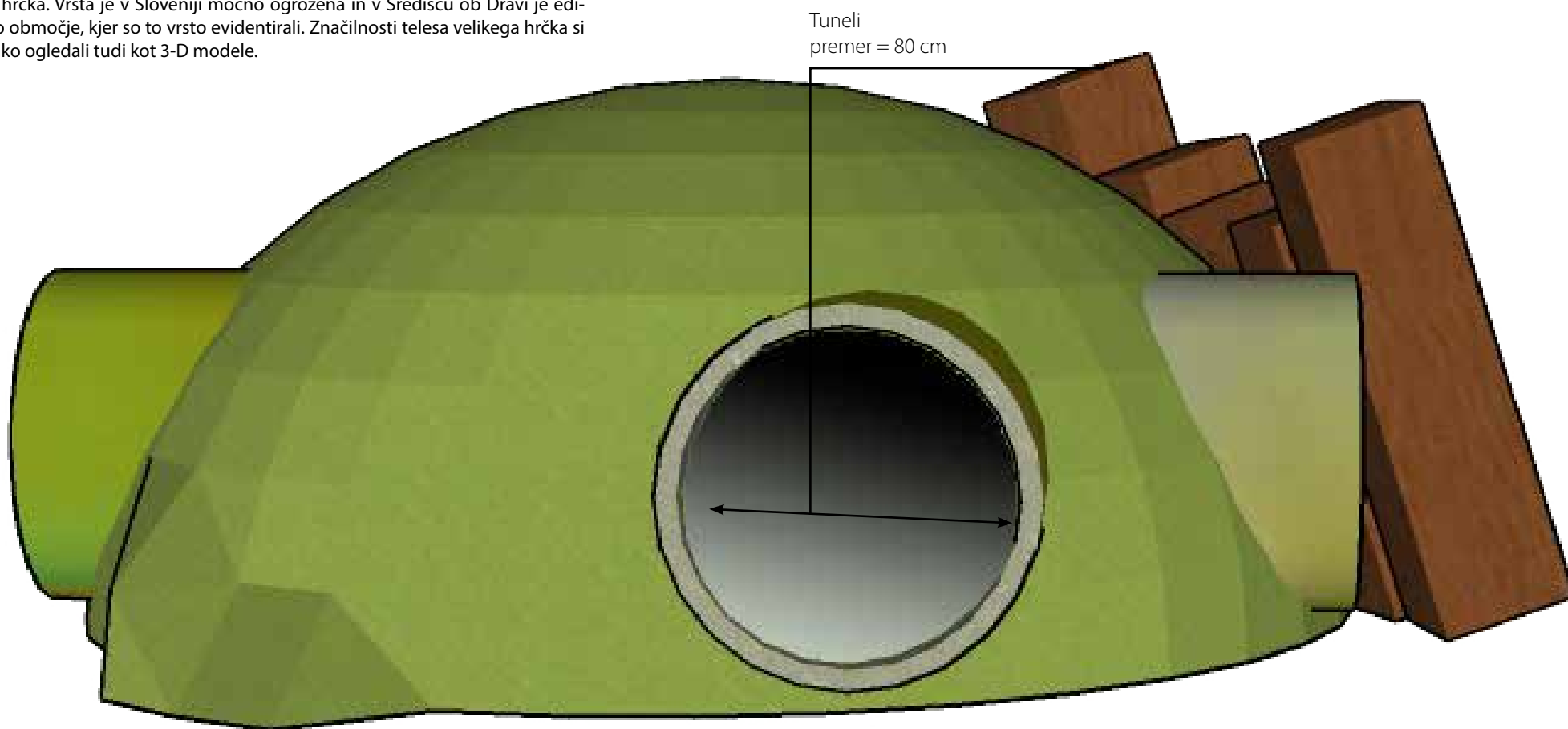
Točka 4

ZUNANJI 3D MODELI PROCESOV

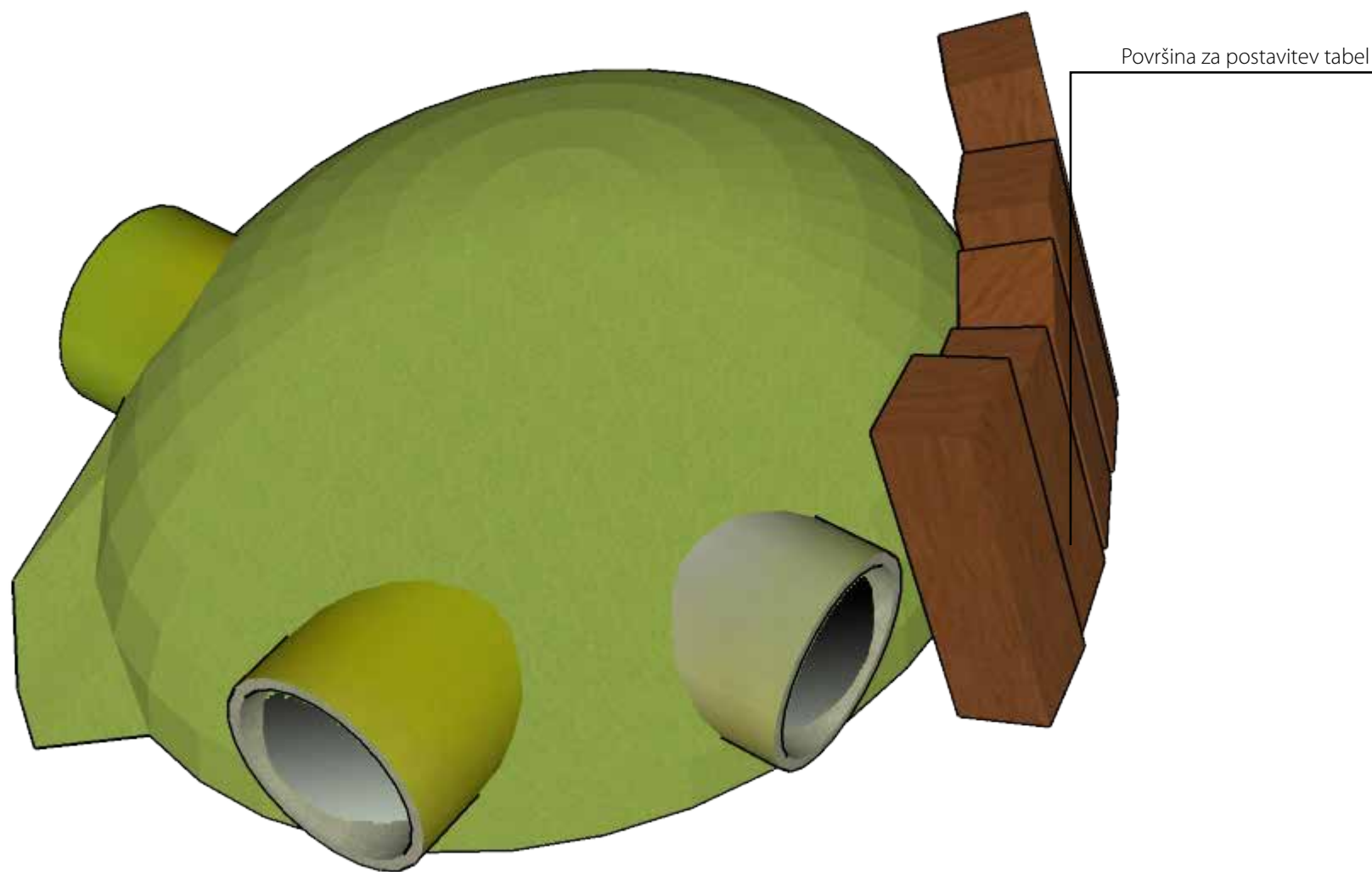

Element 4.1. – HRČKOV ROV

Hrčkov rov bo narejeni v obliki tunelov in bo preplet motoričnih elementov z elementi edukacije. Skozi tunele bo potrebno plaziti, s tem bodo otroci posnemali najosnovnejšo naravno obliko gibanja – plazenje. Tak motorični rekvizit ima izjemen pomen, saj je plazenje gibanje, pri katerem otrok za premikanje uporablja roke, noge in trup, pri čemer je trup v stiku s podlago. Plazenje omogoča razvoj ter krepitev mišic in sklepov, predvsem pa pozitivno vpliva na hrbtenico. S plazenjem se razvija sposobnost koordinacije gibanja, ravnotežje in moč. Za izboljšanje motorike bo nekaj vhodov v tunele opremljenih s plezali. S tem bodo imeli obiskovalci dodatno možnost v raziskovanje nekoliko višjih delov. S tem bodo lahko razvijali tudi osnove plezanja. Plezanje je prav gotovo zanimivo v igrah in predvsem pri raziskovanju okolice in narave nepogrešljivo. Med premikanjem skozi tunele pa bodo lahko spoznali s pomočjo informativnih tabel značilnosti karizmatične vrste velikega hrčka. Vrsta je v Sloveniji močno ogrožena in v Središču ob Dravi je edino znano območje, kjer so to vrsto evidentirali. Značilnosti telesa velikega hrčka si bodo lahko ogledali tudi kot 3-D modele.

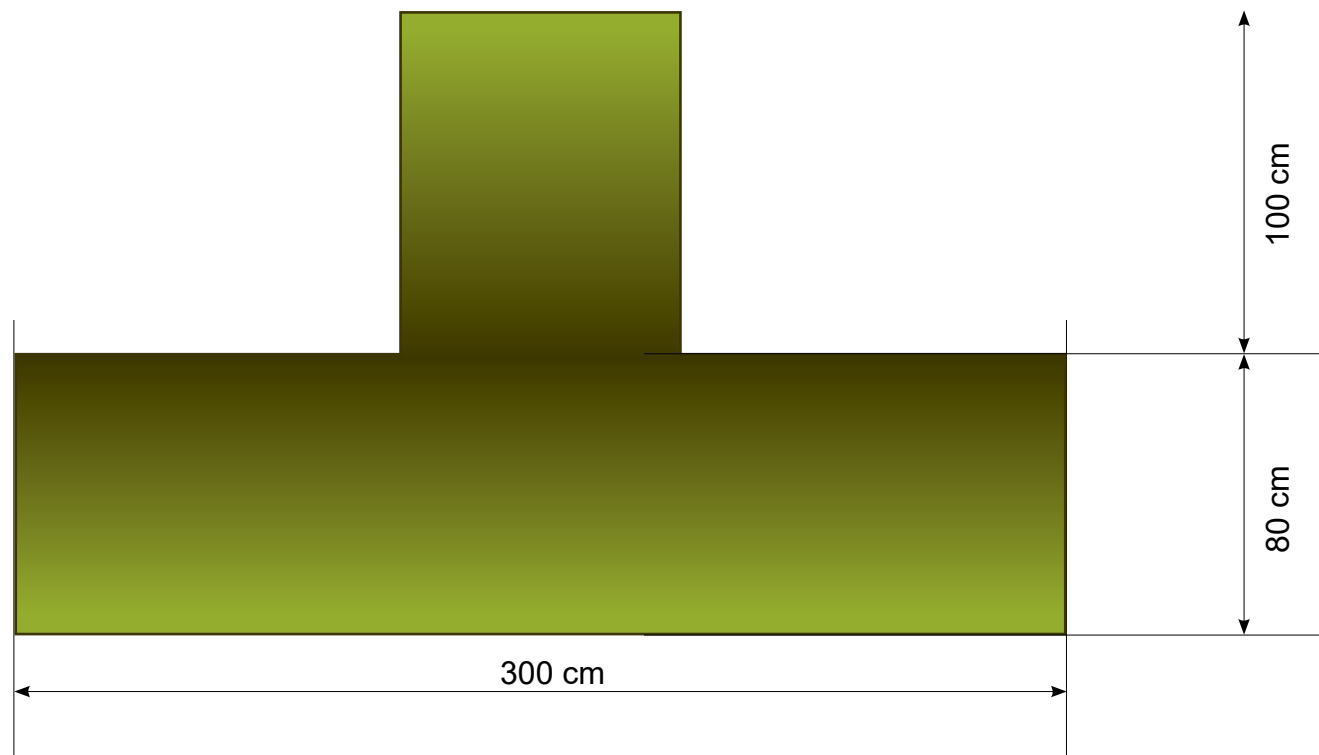

Element 4.1. – HRČKOV ROV

Element 4.1. – HRČKOV ROV

Tlorisni pogled strukture tunelov

Element 4.1.1. – INTERPRETACIJSKE TABLE – HRČEK

Veliki hrček <i>Cricetus cricetus</i>		
RAZŠIRJENOST IN ŽIVLJENJSKI PROSTOR	Veliki hrček je razširjen od Belgije prek osrednje in vzhodne Evrope do zahodne Sibirije in Kazahstana. V Sloveniji je znano samo nahajališče pri Obrežu v občini Središče ob Dravi. Vzdolž Drave je to najzahodnejše nahajališče in edino, ki leži med Dravo in Muro.	
OPIS	Je velik glodavec (trup z glavo meri do 32 cm). Ima kratek rep. Samci so večji od samic. Hrčki rastejo preko celega življenja. V ustih ima mošnjičke. Dlaka je pestro obarvana; hrbet je sivkasto oker barve, lica in boki rdečkasti, trebuh črn, grlo in del lic sta svetlo rumena.	
HRANA	Večinoma se hranijo z rastlinsko hrano (zeleni deli rastlin, plodovi, semena), teknejo pa mu tudi mali vretenčarji, polži, žuželke...	
OGROŽENOST	V Sloveniji je veliki hrček najbolj ogrožena vrsta sesalca. Znatno so ga prizadele spremembe v kmetijstvu, intenziviranje kmetijstva in uporaba fitofarmacevtskih sredstev.	

Kako prepoznati prisotnost velikega hrčka *Cricetus cricetus* ?

Velikega hrčka bomo le redko videli čez dan, bolj je aktiven v mraku in ponoči.

Na njegovo prisotnost nas lahko opozorijo rovi, ki jih izkopa v suha peščena tla, premer rovov je od 6 do 9,5 cm.

Vhodi v rove (glavni in ubežni) so med seboj oddaljeni od 30 cm, pa tudi do 3 m.

Hrčki v rovih prezimujejo, uporabljajo pa jih tudi kot kamrice, kjer si nakopičijo hrano za čez zimo. Pozimi so rovi daljši, dolžina je tudi do 2 metra.

Veliki hrček *Cricetus cricetus*

RAZŠIRJENOST IN ŽIVLJENJSKI PROSTOR

Veliki hrček je razširjen od Belgije prek osrednje in vzhodne Evrope do zahodne Sibirije in Kazahstana. V Sloveniji je znano samo nahajališče pri Obrežu v občini Središče ob Dravi. Vzdolž Drave je to najzahodnejše nahajališče in edino, ki leži med Dravo in Muro.

OPIS

Je velik glodavec (trup z glavo meri do 32 cm). Ima kratek rep. Samci so večji od samic. Hrčki rastejo preko celega življenja. V ustih ima mošnjičke. Dlaka je pestro obarvana; hrbet je sivkasto oker barve, lica in boki rdečkasti, trebuh črn, grlo in del lic sta svetlo rumena.

HRANA

Večinoma se hranijo z rastlinsko hrano (zeleni deli rastlin, plodovi, semena), teknejo pa mu tudi mali vretenčarji, polži, žuželke...

OGROŽENOST

V Sloveniji je veliki hrček najbolj ogrožena vrsta sesalca. Znatno so ga prizadele spremembe v kmetijstvu, intenziviranje kmetijstva in uporaba fitofarmacevtskih sredstev.

Kako prepoznati prisotnost velikega hrčka *Cricetus cricetus* ?

Velikega hrčka bomo le redko videli čez dan, bolj je aktiven v mraku in ponoči.

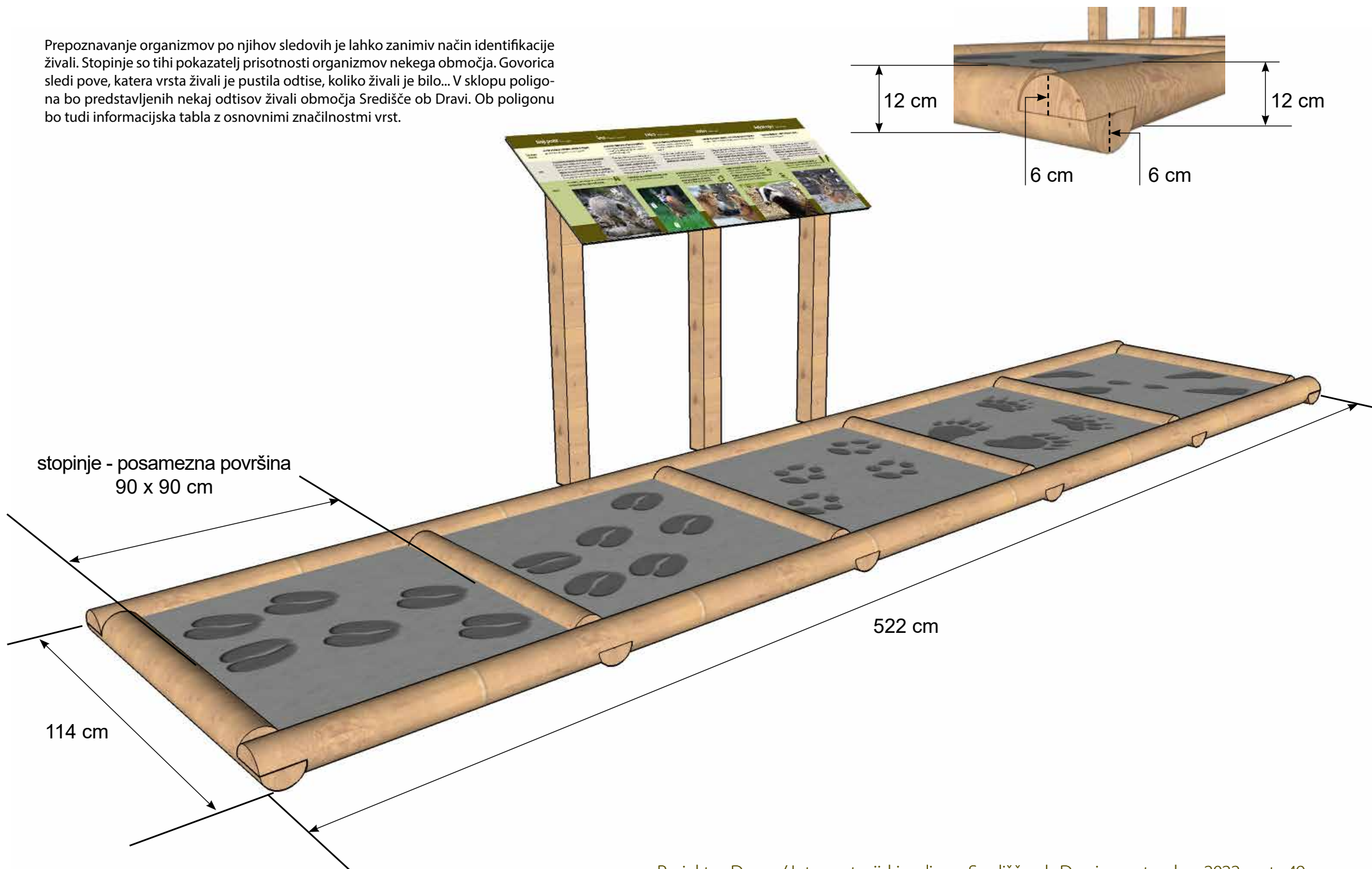
Na njegovo prisotnost nas lahko opozorijo rovi, ki jih izkopa v suha peščena tla, premer rovov je od 6 do 9,5 cm.

Vhodi v rove (glavni in ubežni) so med seboj oddaljeni od 30 cm, pa tudi do 3 m.

Hrčki v rovih prezimujejo, uporabljajo pa jih tudi kot kamrice, kjer si nakopičijo hrano za čez zimo. Pozimi so rovi daljši, dolžina je tudi do 2 metra.

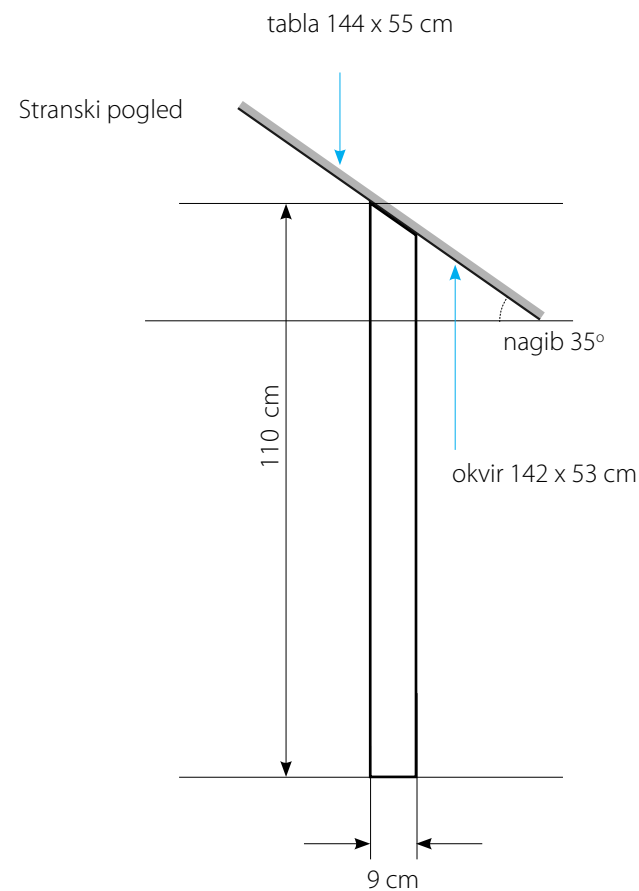
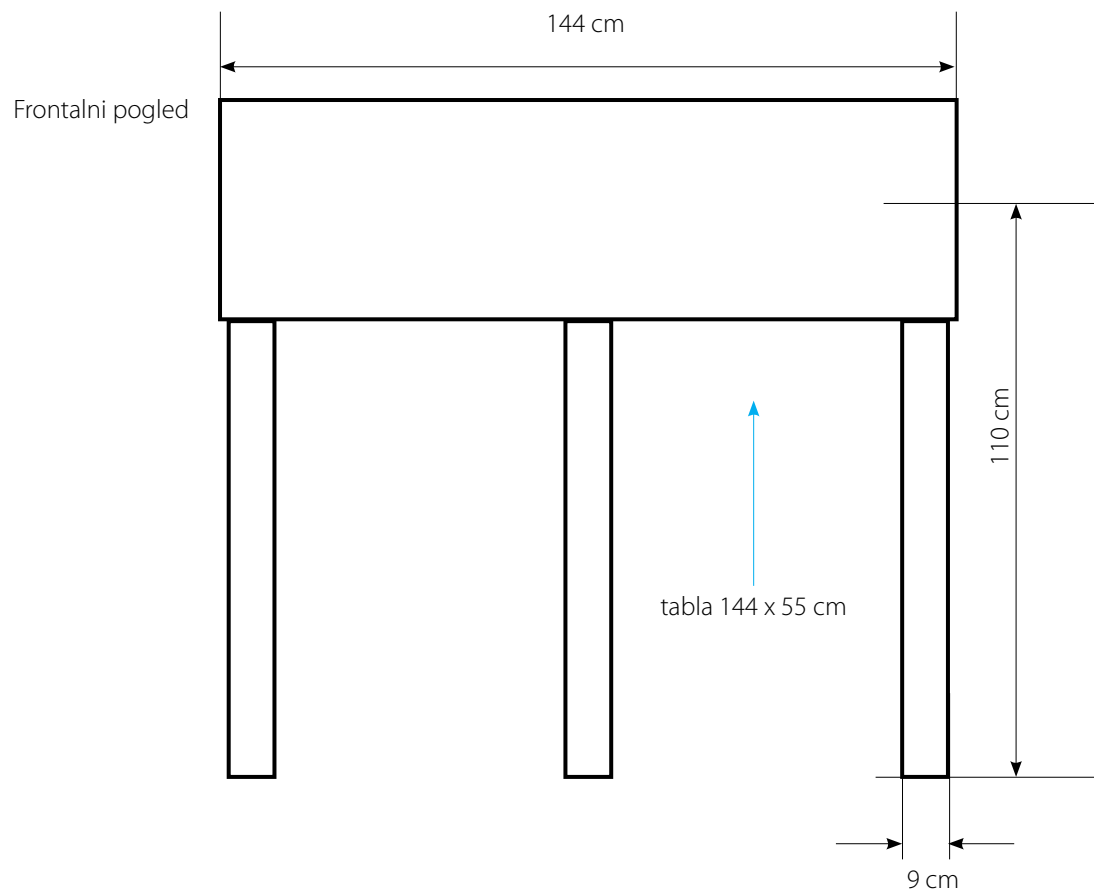
Element 4.2. – ODTISI

Prepoznavanje organizmov po njihov sledovih je lahko zanimiv način identifikacije živali. Stopinje so tihi pokazatelj prisotnosti organizmov nekega območja. Govorica sledi pove, katera vrsta živali je pustila odtise, koliko živali je bilo... V sklopu poligona bo predstavljenih nekaj odtisov živali območja Središče ob Dravi. Ob poligonu bo tudi informacijska tabla z osnovnimi značilnostmi vrst.

Element 4.2.1. – INTERPRETACISJKE TABLE – ODTISI SLEDI

	Divji prašič <i>Sus scropha</i>	Srna <i>Capreolus capreolus</i>	Lisica <i>Vulpes vulpes</i>	Jazbec <i>Meles meles</i>	Poljski zajec <i>Lepus europaeus</i>
ZVULNSKI PROSTOR	Divjemu prašiču ustrezajo listnati in mešani gozdovi vse do gozdne meje v gorah.	Je splošno razširjena, poseljuje gozdove in kmetijsko krajino. Najbolj ji ustreza mešasta kmetijska krajina z majhnimi gozdčki ali mejičami.	Poseljuje gozdove, obdelovalne površine in suburbano okolje, najbolj pa ji ustreza mešastem preplet gozdičev in odprtega terena.	Ustreza mu mešani gozdovi, kjer si poišče suho in odcedno zemljo, v katero si lahko izkopije podzemsko domovanje.	Najraje se zadržuje v odprti kmetijski krajini, ustreza mu pa tudi gozd.
OPIS	Telo pokriva sivorjava ščetinasta dlaka, po sredini hrbta je dlaka daljša, po trebuhu pa gostejša. Mladci so svetlojavni, s temnimi vzbožnimi progami. Samice in mlade živali se dvajsto v krzlu, ki v naših krajih štejejo 10 do 30 osebkov. Odtisi samci so samotari, videli se približajo le v času parjenja od novembra do januarja.	Dlaka je poleti obarvana rdeče rjava, pozimi pa siva do sivo rjava, mladci so bolj peščeno rjavo obarvani s črnimi in belimi pikami. Mladščem pike izginejo po prvi menjavi dlake v mesecu oktobru. Samci imajo na čelu kratke rogovje. Povprečna teža je do 26 kg.	Ima vitko telo, rdečkasto rjav hrbet in umazano bel trebuh. Samci so večji od samic. Hrbet je navadno rdečkasto rjav, trebuh pa umazano bel. V zimski dlaki je več sive.	Njegova glava je koničasta, trup pa močan in zajeten. Glava je bela, prek oči in uhljev ima široko črno progno. Hrbet je siv, z rumenkastimi, rjavkastimi ali srebrnimi odtenki. Trebuh porajša meška črna dlaka. Okončine so mišičaste, kremplji na prstih dolgi. Rep je kratek in svetel. Teža je odvisna od količine shranjene teščice, zato se med letom običajno spreminja. Izjemoma tehtja tudi več kot 20 kg.	Hrbet je v srednjem delu rjav. Na zadnjem delu hrbta so bolj izraženi svi toni. Prsi in boki so rdečkasto rjavi, trebuh pa povsem bel. Rep je zgornj črn, spodaj bel. Uhlji so na hrbtni strani beli. Notranjost uhljev je svetla, blede rumena in oker barve. V srednjem delu je črna lisa, črno obrobljen je tudi vrh.
HRANA	Je vsejeden, prehranjuje se z rastlinsko hrano: nevretenčarji in tudi z muhovitino.	Prehranjuje se z objedanjem listov, pase pa se tudi po travnikih in posevkih.	Je prehranjuje oportunist, love številne in lažje dostopne plen, največji delež v njeni hrani predstavljajo glodalci (do 90 %), hrani pa se še s sadjem in muhovitino. Dnevno potrebuje 500 g hrane.	Jazbec je vsejeden, prehranjuje se z malimi sesalci, dvoživkami, hrošči, polži, deževniki in muhovitino, pleni tudi gnozdla. Del rastlinske hrane se hrani s koreninami in gomolji, sadjem, raznimi žili, jagodičevjem, žitom in želodom.	Prehranjuje se z zelenimi deli rastlin. Z vitamini bogate mehke iztrebke, ki jih izloča podnevi, ponovno zaužije (koprofagija).

Divji prašič *Sus scropha*

ŽIVLJENSKI
PROSTOR

Divjemu prašiču ustrezajo listnati in mešani gozdovi vse do gozdne meje v gorah.

OPIS

Telo pokriva sivorjava ščetinasta dlaka, po sredini hrbta je dlaka daljša, po trebuhu pa gostejša. Mladiči so svetlorjavi, s temnimi vzdolžnimi programi. Samice in mlade živali se družijo v krdela, ki v naših krajih štejejo 10 do 30 osebkov. Odrasli samci so samotarji. Krdelu se približajo le v času parjenja od novembra do januarja.

HRANA

Je vsejed, prehranjuje se z rastlinsko hrano, nevretenčarji in tudi z mrhovino.

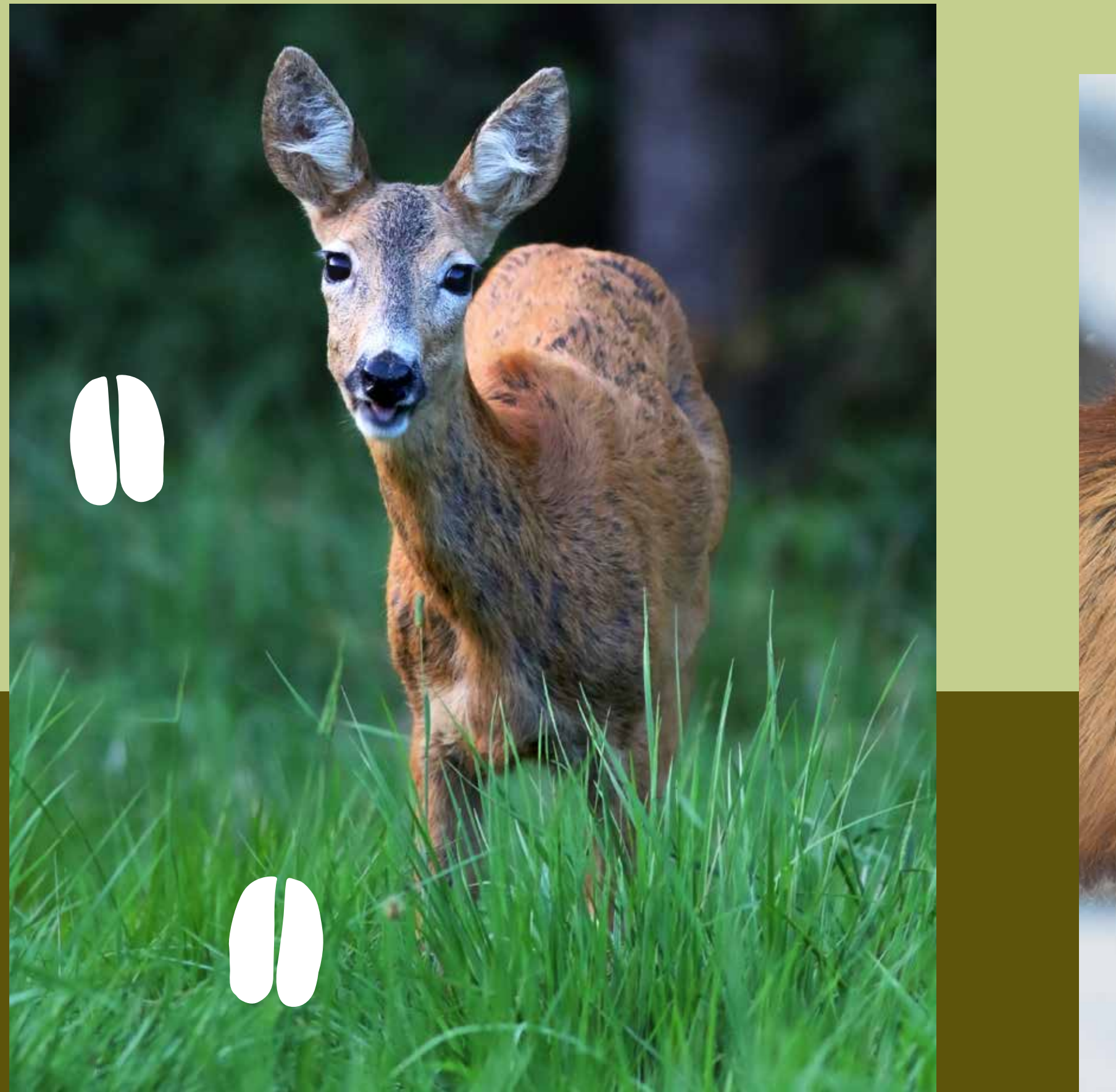

Srna *Capreolus capreolus*

Je splošno razširjena, poseljuje gozdove in kmetijsko krajino. Najbolj ji ustreza mozaična kmetijska krajina z majhnimi gozdički ali mejicami.

Dlaka je poleti obarvana rdeče rjava, pozimi pa siva do sivo rjava, mladiči so bilj peščeno rjavo obarvani s črnimi in belimi pikami. Mladičem pike izginejo po prvi menjavi dlake v mesecu oktobru. Samci imajo na čelu kratko rogovje. Povprečna teža je do 26 kg.

Prehranjuje se z objedanjem listov, pase pa se tudi po travnikih in posevkih.

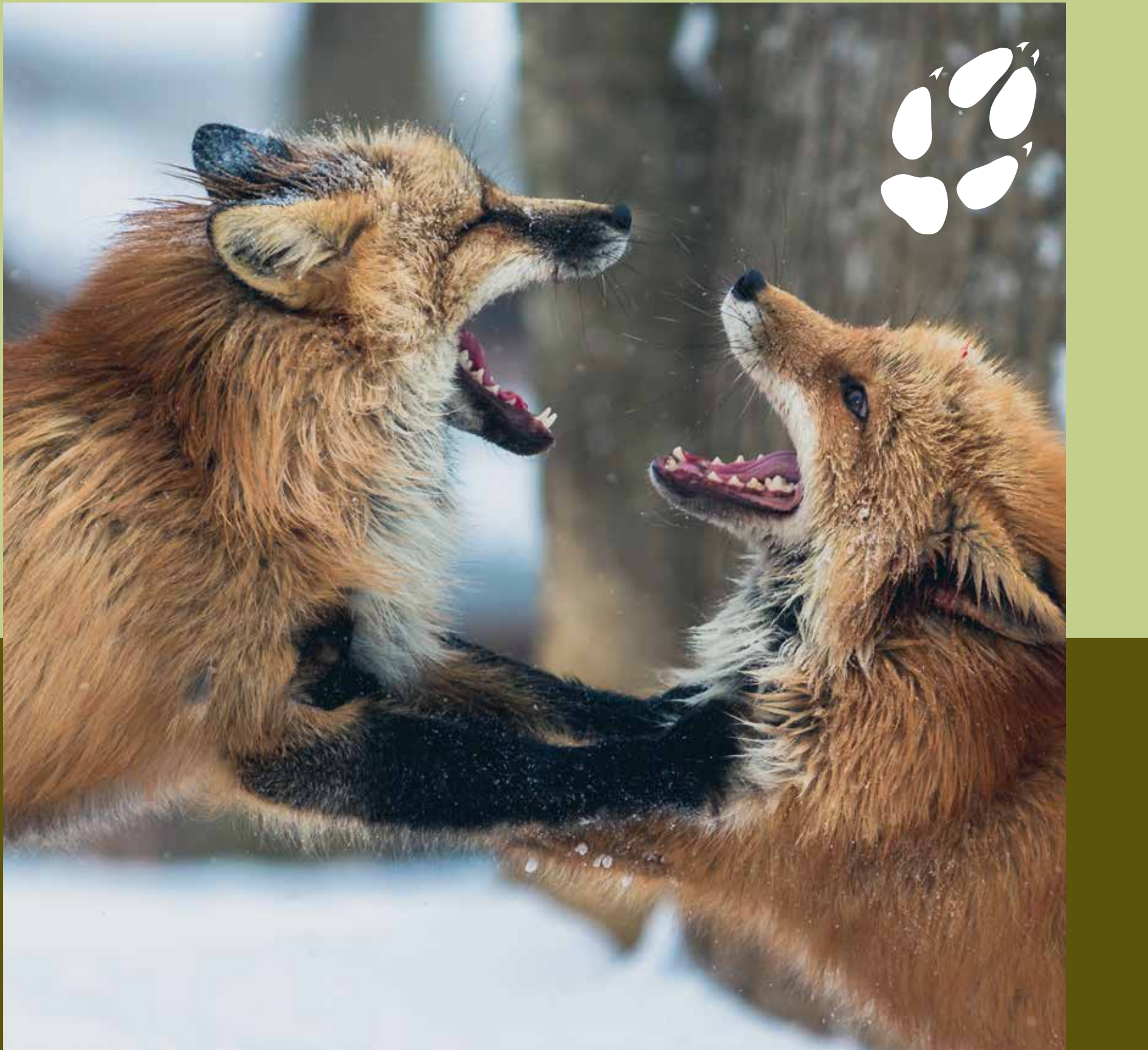

Lisica *Vulpes vulpes*

Poseljuje gozdove, obdelovalne površine in suburbano okolje, najbolj pa ji ustreza mozaičen preplet gozdičev in odprtega terena.

Ima vitko telo, rdečkasto rjav hrbet in umazano bel trebuh Samci so večji od samic. Hrbet je navadno rdečkasto rjav, trebuh pa umazano bel. V zimski dlaki je več sivine.

Je prehranski oportunist, lovi številčen in lažje dostopen plen, največji delež v njeni hrani predstavljajo glodalci (do 90 %), hrani pa se še s sadjem in mrhovino. Dnevno potrebuje 500 g hrane.

Jazbec *Meles meles*

Ustreza mu mešani gozdovi, kjer si poišče suho in odcedno zemljo, v katero si lahko izkoplje podzemsko domovanje.

Njegova glava je koničasta, trup pa močan in zajeten. Glava je bela, prek oči in uhljev ima široko črno progo. Hrbet je siv, z rumenkastimi, rjavkastimi ali srebrnimi odtenki. Trebuh porašča redka črna dlaka. Okončine so mišičaste, kremplji na prstih dolgi. Rep je kratek in svetel. Teža je odvisna od količine shranjene tolšče, zato se med letom občutno spreminja. Izjemoma tehta tudi več kot 20 kg.

Jazbec je vsejed, prehranjuje se z malimi sesalci, dvoživkami, hrošči, polži, deževniki in mrhovino, pleni tudi gnezda. Od rastlinske hrane se hrani s koreninami in gomolji, sadjem, raznimi žiti, jagodičevjem, žirom in želodom.

Poljski zajec *Lepus europeus*

Najraje se zadržuje v odprti kmetijski krajini, ustreza mu pa tudi gozd.

Hrbet je v srednjem delu rjav. Na zadnjem delu hrbta so bolj izraženi sivi toni. Prsi in boki so rdečkasto rjavi, trebuh pa povsem bel. Rep je zgoraj črn, spodaj bel. Uhlji so na hrbtni strani beli. Notranjost uhljev je svetla, blede rumena in oker barve. V srednjem delu je črna lisa, črno obrobljen je tudi vrh.

Prehranjuje se z zelenimi deli rastlin. Z vitamini bogate mehke iztrebke, ki jih izloča podnevi, ponovno zaužije (koprofagija).

Element 4.3. – GNEZDILNICE in HOTEL ZA ŽUŽELKE

Obiskovalci interpretacijske točke si bodo lahko ogledali razstavljene gnezdilnice in hotele za insekte, kot primer naravovarstva v urbanih naseljih. Spoznali bodo elemente varstva narave, ki jih

lahko prakticirajo v vsakem domu. Z zelo majhnim vložkom v urbano naravo se lahko naredi ogromno za biodiverzitetu.

Kot zgled bodo razstavljeni primeri dobre prakse (gnezdilnice in hotele za insekte na lesenem objektu interpretacijske točke.

Element 4.3.1. – INTERPRETACIJSKA TABLA O ČEBELAH SAMOTARKAH

Tablice so aplicirane med strukturi, kot del hotela za žuželke.

Dimenzija tabel:
32 x 30 cm

ČEBELE SAMOTARKE

Čebele samotarke se prehranjujejo z medicino in cvetnim prahom. Cvetni prah prenašajo na koških zadnjih nog in tudi na drugih delih telesa npr. na spodnji strani zadka.

Pri nabiranju peloda, oprashi cvetove. Čebele samotarke so zato pomembne in izvrstne opraševalke. Menda lahko ena sama čebela samotarka opravi delo 100 medonosnih čebel, zato so zelo dobrodošle gostje vrtov.

ČEBELE SAMOTARKE

Čebele samotarke se prehranjujejo z medičino in cvetnim prahom. Cvetni prah prenašajo na koških zadnjih nog in tudi na drugih delih telesa npr. na spodnji strani zadka.

Pri nabiranju peloda, oprrašijo cvetove. Čebele samotarke so zato pomembne in izvrstne oprashaevalke. Menda lahko ena sama čebela samotarka opravi delo 100 medonosnih čebel, zato so zelo dobrodošle gostje vrtov.

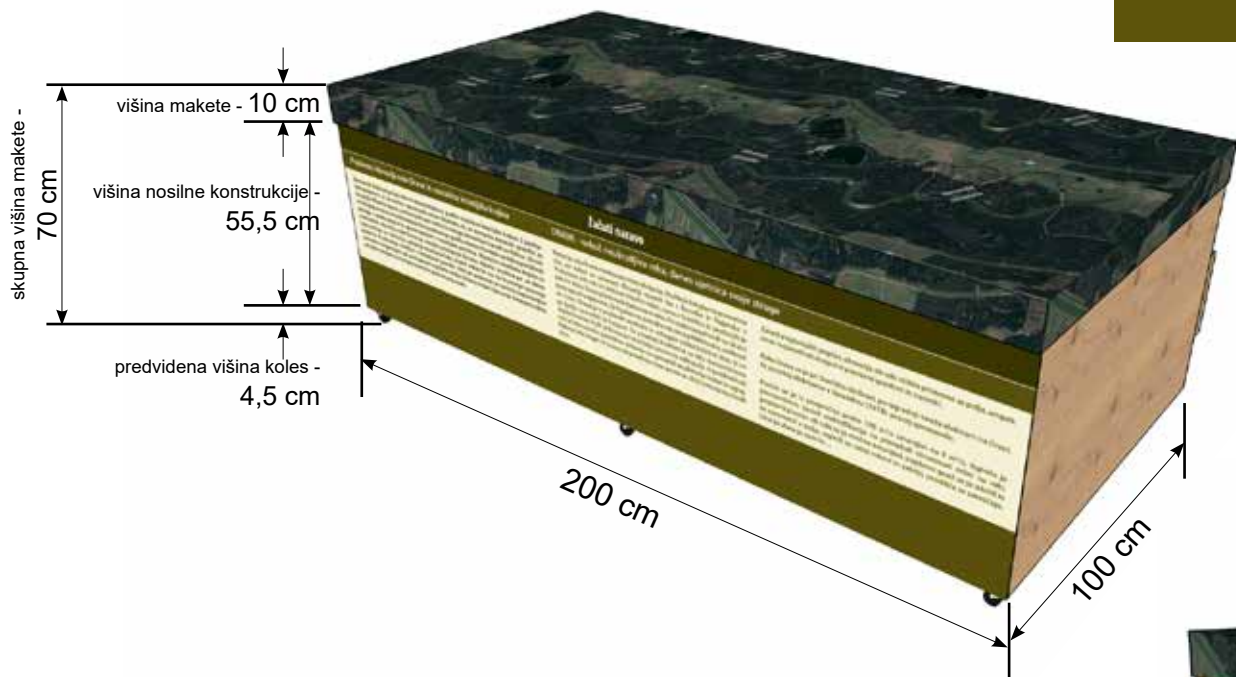
Točka 5

MAKETA POPLAVNEGA OBMOČJA

Element 5.1. – MAKETA OBMOČJA

Maketa je premična - na kolesih. Ogradje ima funkcijo nosilca edukativne table, hkrati pa je zadnja stran zasnovana kot predalnik za shranjevanje didaktičnih in informativnih materialov.

Začuti naravo		
Poplavno območje reke Drave in mozaična kmetijska krajina	DRAVA - nekoč neukrotljiva reka, danes ujetnica svoje struge	
<p>Narava ob Dravi vključuje reko in njene strukture, gozd in mozaično kmetijsko krajino. Z gradnjo hidroelektrarn se je močno spremenila rečna dinamika, ki ne omogoča nastanka gnezdišč za breguljko, ribarja rjapa, vodnoca Alcedo atthis in malega dravčnika Charadrius dubius. Ob reki še vztrajajo močno zmanjšane površine poplavnega gozda, v katere človek že od dajne preteklosti posega z uspekanjem in spreminjanjem v kmetijske površine. Mozaična kmetijska krajina na poplavnem območju reke Drave je rezultat poseganja človeka. Njive površine pa se danes razprostirajo na območju nekdanje poplavne loke. Vsakih nekaj let nas na te posege opozorijo poplave, ki odnašajo zemljo s kmetijskih površin. Šele po poplavih se spozna neprecenljiva varovalna vloga logov, saj so dragocen regulator vodne bilance in tam, kjer so se ohranjeni, lahko varujejo naselja in kmetijske površine pred erozijo vode.</p>	<p>Nekoč je reka Drava narekovala ritem življenja. Služila je kot glavna prometna žila, po kateri so splavljali (hosaarji) tovorili les s Koroške in Štajerske v Podravino. Ob reki so delovali številni mlini, samo v Središču in okolici jih je bilo 11. Reka Drava je bila tudi zlatonosna reka. Po vsaki naradni vodi so iskavci zlata izpirali naplavinne. Za 1g zlata so potrebovali okrog 9000 kosov lesa, ki so ga ljudje uporabljali za kurjavo. Še posebej kvalitetna so bila karbonizirana delila kvasov, ki jih je Drava po hroščetju ponovno odkupala. V gozdevih ob reki je bilo razvito pašništvo. Vrbovje so uporabljali za pletenje košar in ograj. Reka je bila bogata vir hrane, še posebej v času posta so ribiči intenzivno lovili ribe.</p>	<p>Zaradi pogostejših poplav, območje ob reki ni bilo primerno za polja, ampak so se razprostirali močvirni poplavni gozdovi in travniki.</p> <p>Reka Drava se je pri Središču ob Dravi, po izgradnji mreže elektrarn na Dravi, še posebej elektrarne v Varaždinu (1974), precej spremenila;</p> <p>Pretok se je iz povprečno preko 100 m³/s zmanjšal na 8 m³/s, izgubilo je prevoznost, zaradi elektrifikacije so gnehnili obratovalni mlini na reki, poplavni prostor ob reki se je močno zmanjšal, poplavni gozd se je izkločil in se spremenil v polja, izgubili so rečni rokavi in zatoki, prodolca se zaraščajo, likanje zlata je zamrlo...</p>

Dimenzija table: 200 x 55,5 cm

Element 5.1.1. – INTERPRETACISJKA TABLA – POPLAVE

Začuti naravo

Poplavno območje reke Drave in mozaična kmetijska krajina

Narava ob Dravi vključuje reko in njene strukture, gozd in mozaično kmetijsko krajino. Z gradnjo hidroelektrarn se je močno spremenila rečna dinamika, ki ne omogoča nastanka gnezdišč za breguljko *Riparia riparia*, vodomca *Alcedo atthis* in malega deževnika *Charadrius dubius*. Ob reki še vztrajajo močno zmanjšane površine poplavnega gozda, v katere človek že od daljne preteklosti posega z izsekavanjem in spreminjanjem v kmetijske površine. Mozaična kmetijska krajina na poplavnem območju reke Drave je rezultat poseganja človeka. Njivske površine pa se danes razprostirajo na območju nekdanje poplavne loke. Vsakih nekaj let nas na te posege opozorijo poplave, ki odnašajo zemljinu s kmetijskih površin. Šele po poplavih se spozna neprecenljiva varovalna vloga logov, saj so dragocen regulator vodne bilance in tam, kjer so še ohranjeni, lahko varujejo naselja in kmetijske površine pred erozijo vode.

DRAVA - nekoč neukrotljiva reka, danes ujetnica svoje struge

Nekoč je reka Drava narekovala ritem življenja. Služila je kot glavna prometna žila, po kateri so splavarji (flosarji) tovorili les s Koroške in Štajerske v Podravino. Ob reki so delovali številni mlini, samo v Središču in okolici jih je bilo 11. Reka Drava je bila tudi zlatonosna reka. Po vsaki narasli vodi so iskalcji zlata izpirali naplavine. Za 1 g zlata so potrebovali okrog 9000 luskic, velikosti do 1 mm. Drava je v poplavih podirala in odlagala velike količine lesa, ki so ga ljudje uporabili za kurjavo. Še posebej kvalitetna so bila karbonizirana debela hrastov, ki jih je Drava po tisočletju ponovna odkopala. V gozdovih ob reki je bilo razvito pašništvo. Vrbovje so uporabili za pletenje košar in ograj. Reka je bila bogat vir hrane, še posebej v času posta so ribiči intenzivno lovili ribe.

Zaradi pogostejših poplav, območje ob reki ni bilo primerno za polja, ampak so se razprostirali mogočni poplavni gozdovi in travniki.

Reka Drava se je pri Središču ob Dravi, po izgradnji mreže elektrarn na Dravi, še posebej elektrarne v Varaždinu (1974), precej spremenila;

Pretok se je iz povprečno preko 100 m³/s zmanjšal na 8 m³/s, izginilo je prevoznishstvo, zaradi elektrifikacije so prenehali obratovati mlini na reki, poplavni prostor ob reki se je močno zmanjšal, poplavni gozd se je izkrčil in se spremenil v polja, izginili so rečni rokavi in zatoki, prodišča se zaraščajo, iskanje zlata je zamrlo...

Dimenzija table: 200 x 55,5 cm

Začuti naravo

Poplavno območje reke Drave in mozaična kmetijska krajina

Narava ob Dravi vključuje reko in njene strukture, gozd in mozaično kmetijsko krajino. Z gradnjo hidroelektrarn se je močno spremenila rečna dinamika, ki ne omogoča nastanek gnezdišč za breguljko *Riparia riparia*, vodomca *Alcedo atthis* in malega deževnika *Charadrius dubius*. Ob reki še vztrajajo močno zmanjšane površine poplavnega gozda, v katere človek že od daljne preteklosti posega z izsekavanjem in spreminjanjem v kmetijske površine. Mozaična kmetijska krajina na poplavnem območju reke Drave je rezultat poseganja človeka. Njivske površine pa se danes razprostirajo na območju nekdanje poplavne loke. Vsakih nekaj let nas na te posege opozorijo poplave, ki odnašajo zemljino s kmetijskih površin. Šele po poplavah se spozna neprecenljiva varovalna vloga logov, saj so dragocen regulator vodne bilance in tam, kjer so še ohranjeni, lahko varujejo naselja in kmetijske površine pred erozijo vode.

DRAVA - nekoč neukrotljiva reka, danes ujetnica svoje struge

Nekoč je reka Drava narekovala ritem življenja. Služila je kot glavna prometna žila, po kateri so splavarji (flosarji) tovorili les s Koroške in Štajerske v Podravino. Ob reki so delovali številni mlini, samo v Središču in okolici jih je bilo 11. Reka Drava je bila tudi zlatonosna reka. Po vsaki narasli vodi so iskalci zlata izpirali naplavine. Za 1g zlata so potrebovali okrog 9000 luskic, velikosti do 1mm. Drava je v poplavah podirala in odlagala velike količine lesa, ki so ga ljudje uporabili za kurjavo. Še posebej kvalitetna so bila karbonizirana debla hrastov, ki jih je Drava po tisočletju ponovna odkopala. V gozdovih ob reki je bilo razvito pašništvo. Vrbovje so uporabili za pletenje košar in ograj. Reka je bila bogat vir hrane, še posebej v času posta so ribiči intenzivno lovili ribe.

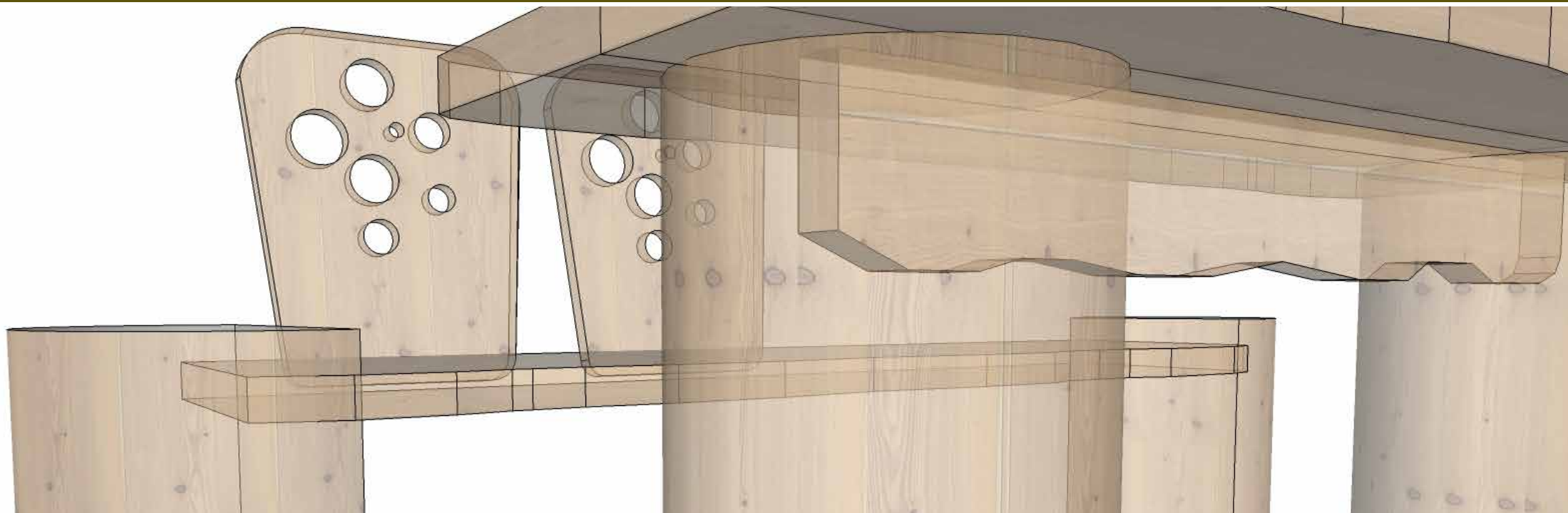
Zaradi pogostejših poplav, območje ob reki ni bilo primerno za polja, ampak so se razprostirali mogočni poplavni gozdovi in travniki.

Reka Drava se je pri Središču ob Dravi, po izgradnji mreže elektrarn na Dravi, še posebej elektrarne v Varaždinu (1974), precej spremenila;

Pretok se je iz povprečno preko 100 m³/s zmanjšal na 8 m³/s, izginilo je prevozišče, zaradi elektrifikacije so prenehali obratovati mlini na reki, poplavni prostor ob reki se je močno zmanjšal, poplavni gozd se je izkrčil in se spremenil v polja, izginili so rečni rokavi in zatoki, prodišča se zaraščajo, iskanje zlata je zamrlo...

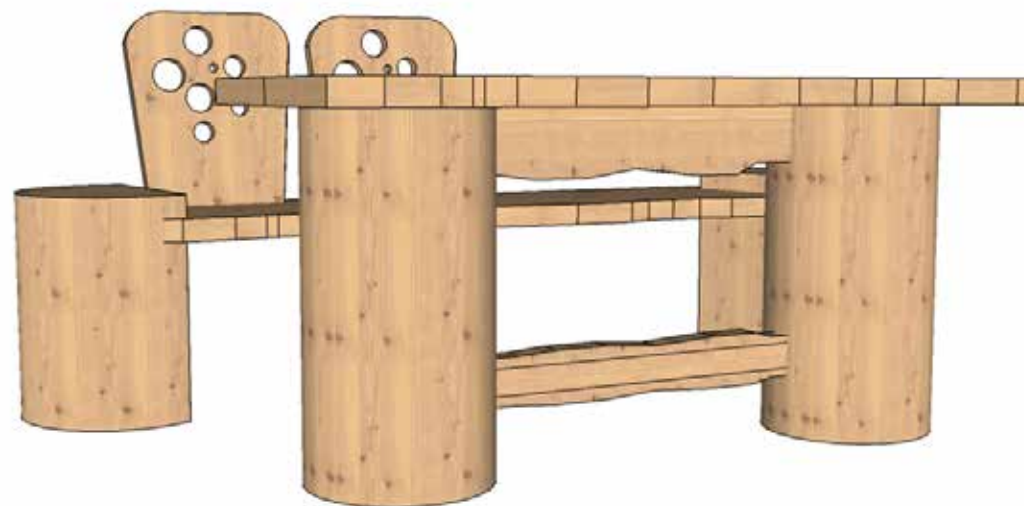
Točka 6

MIZA in KLOP

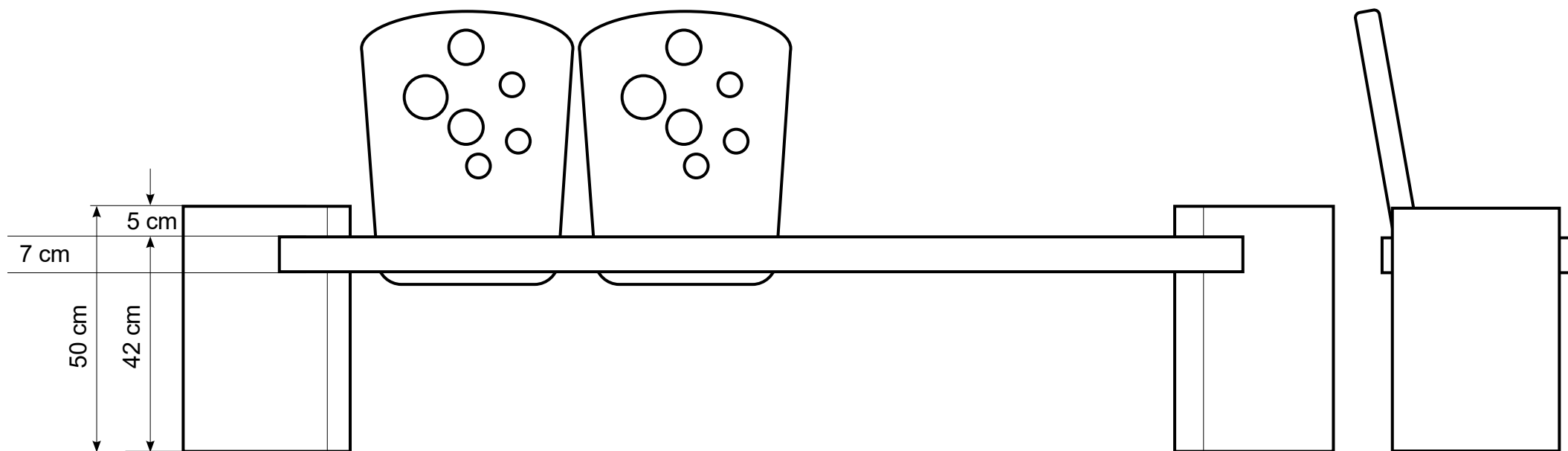
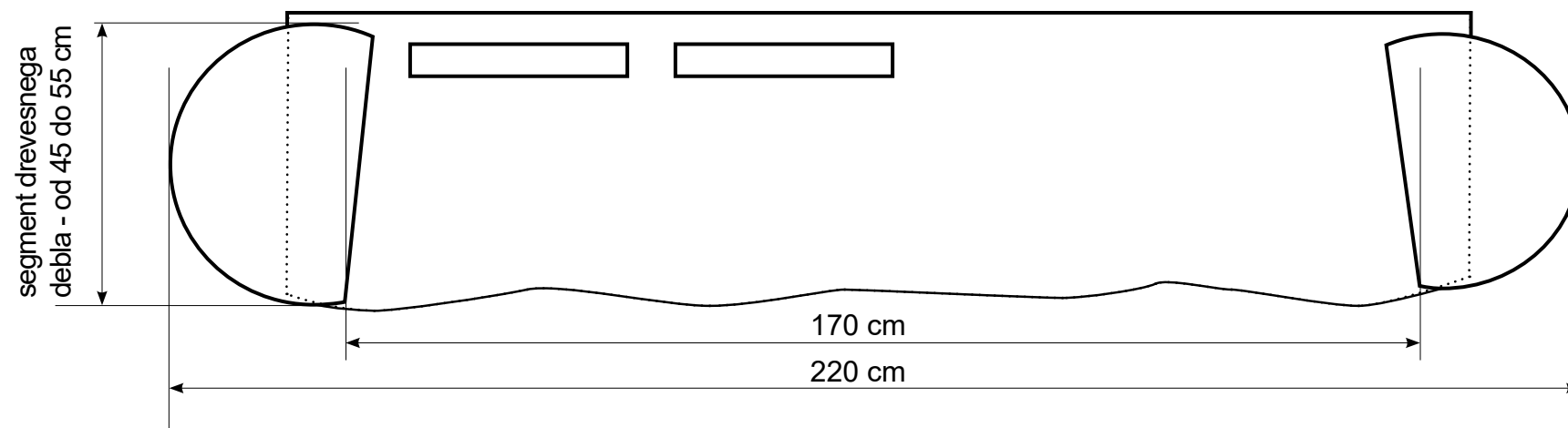

Element 6.1. – MIZA in KLOP

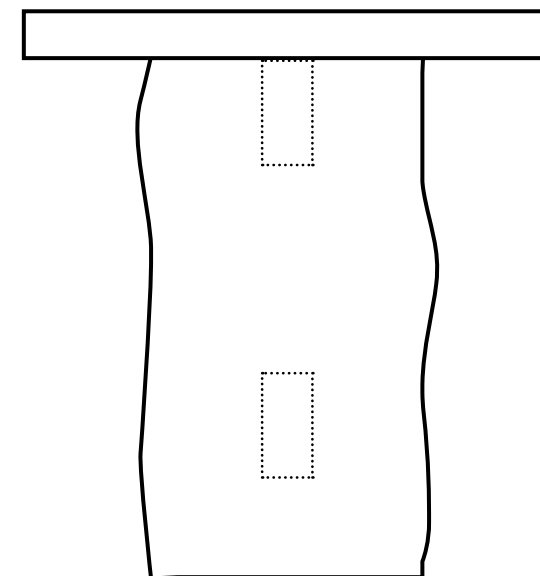
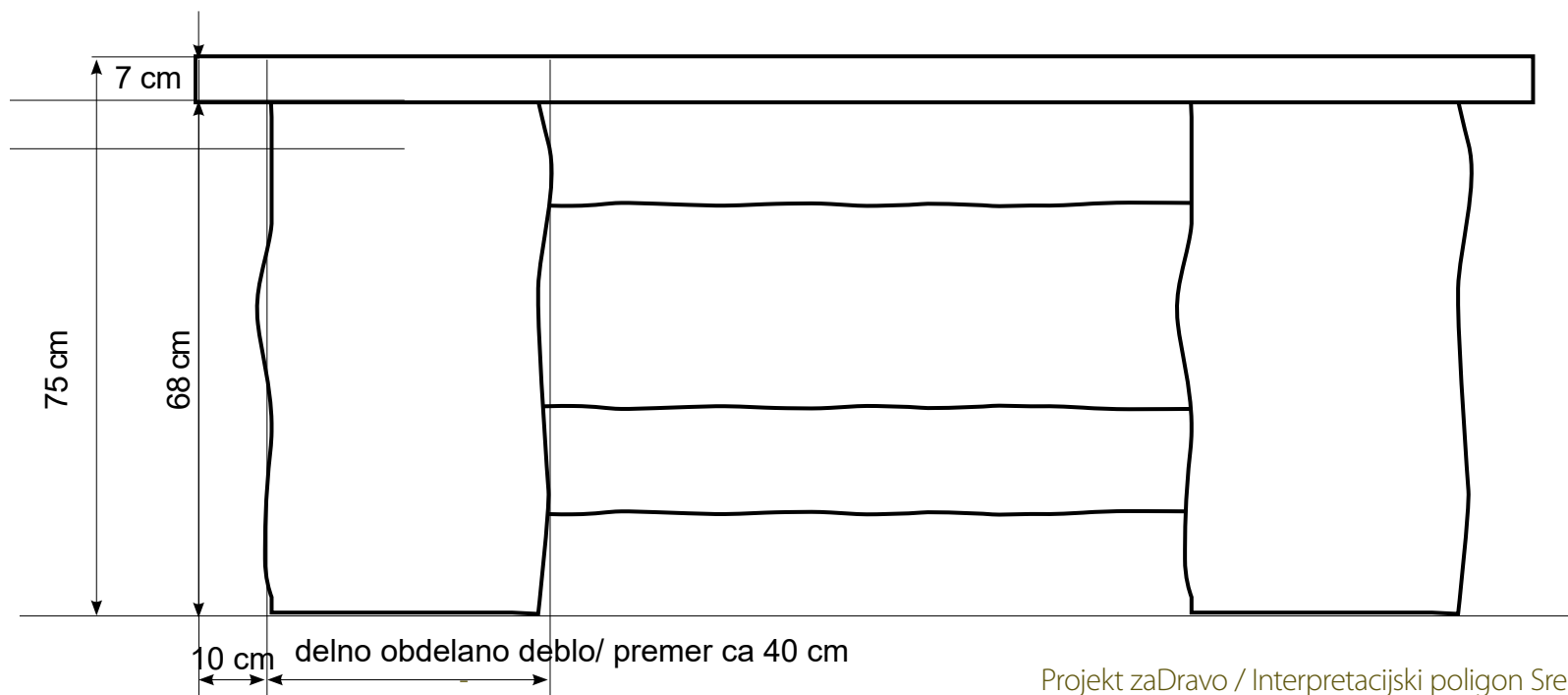
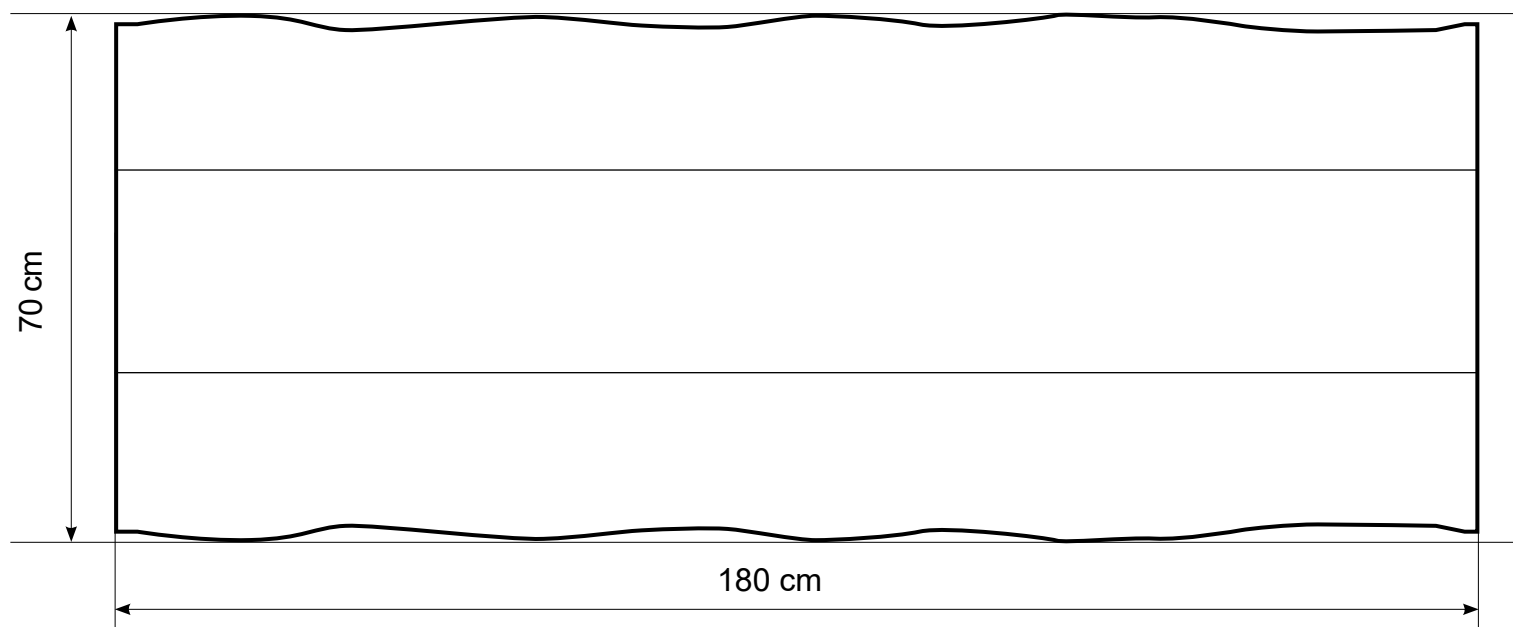
Po poligonu bodo razporejene tudi klopi in mize. V lesenem objektu bodo mize in klopi razporejene za potrebe pouka v naravi in namestitvev večje skupine obiskovalcev. Druge masivne mize in klopi bodo postavljene na več mestih po območju parka. Nekaj mizi in klopi bo tudi izdelane kot modeli organizmov (kačji pastir, gosnica...)

Element 6.1. – MIZA in KLOP

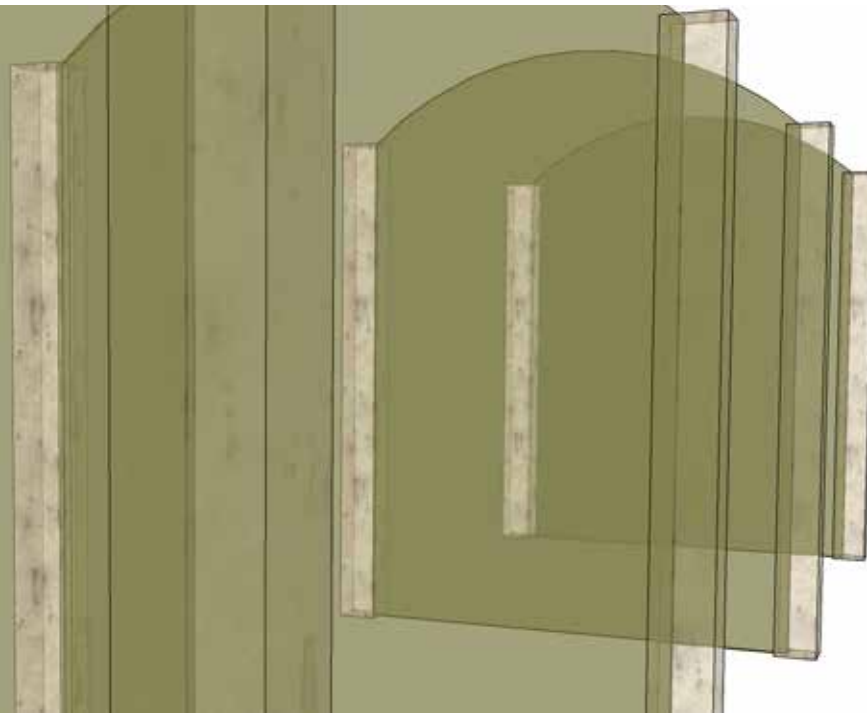

Element 6.1. – MIZA in KLOP

Točka 7

DODATNE INTERPRETACIJSKE VSEBINE

Element 7.1. – 3D - REPLIKA HRČKA

Replika hrčka 1:1

Element 8.1. – BROŠURA

- Format A5
- Obseg 20 str + ovitek
- Papir 150 g mat, ovitek 300 g mat
- Vezava: 2 x žica
- Tisk: 4/4
- Vsebina: interpretacija poligona v ang. jeziku
- Naklada: 200 izv.